

WOONZORGVISIE GEMEENTE GOOISE MEREN

WONEN MET ZORG IN VEERKRACHTIGE WIJKEN

Opdrachtgever: Nico Schimmel en Barbara Boudewijnse
Afdeling: Mens en Omgeving, team Wonen en team Sociaal Domein
Penvoerder: Nicolien Bezemer
Datum: 23-5-2023

Inhoud

1	INTRODUCTIE	3
1.1	Leeswijzer.....	3
2	INLEIDING	4
2.1	Waarom een Woonzorgvisie?	4
2.2	Reikwijdte van de Woonzorgvisie	5
2.3	Prestatieafspraken met woningcorporaties én zorgaanbieders.....	5
3	WOONZORGVISIE IN PERSPECTIEF	6
3.1	Wettelijk kader	6
3.2	Landelijke kaders.....	6
3.3	Regionale kaders	6
3.4	Lokale kaders	7
4	PASSEND EN INCLUSIEF WONEN: VISIE OP DE GEMEENTELIJKE ROL	10
4.1	Inleiding.....	10
4.2	Beleidsuitgangspunten	10
4.3	Maatschappelijke doelgroepen.....	11
5	WOONZORGOPGAVEN IN BEELD	13
5.1	Opgave in beeld.....	13
5.2	Woonzorgopgaven nader toegelicht.....	14
5.2.1	Intensieve 24-uurszorg (verpleegzorgplekken)	14
5.2.2	Zelfstandige geclusterde woonvormen voor senioren.....	14
5.2.3	Levensloopgeschikte woningen.....	15
5.2.4	Plekken voor Beschermd Wonen	15
5.2.5	Zelfstandige (geclusterde woonvormen) voor mensen met een GGZ-achtergrond	15
5.2.6	Tijdelijke huisvesting gecombineerd met begeleiding (In Between Places Plus).....	15
5.2.7	Huisvesting van wijkongeschikte inwoners	16
5.2.8	Huisvesting voor jongeren gecombineerd met begeleiding	16
5.2.9	Huisvesting voor mensen met een verstandelijke beperking.....	16
6	ONZE ROL EN AANPAK	17
6.1	Inclusieve wijken.....	17
6.2	Passende dienstverlening, zorg en begeleiding.....	18
6.3	Voldoende passend woningaanbod.	19
6.3.1	Toereikende sturingsinstrumenten.....	19
6.3.2	Voldoende variatie en omvang in het (geclusterde) woningaanbod	21
6.3.3	Beter benutten van de woningvoorraad.....	22
6.4	Samenwerking en Verbinden.....	23
6.4.1	De rol van de gemeente.....	24
	BIJLAGE 1. ACTIEPLAN WOONZORGVISIE.....	25
	BIJLAGE 2. BEGRIPPENLIJST	28

1 INTRODUCTIE

Voor u ligt Woonzorgvisie 2023 "Wonen met Zorg in Veerkrachtige Wijken". De Woonzorgvisie is opgesteld na een uitgebreid participatietraject met vertegenwoordigers van inwoners, zorgaanbieders, de welzijnsorganisatie, woningcorporaties en het zorgkantoor. De basis voor de Woonzorgvisie is het in 2021 uitgevoerde onderzoek naar de huidige en toekomstige woonzorgopgaven voor inwoners met een gecombineerde woonzorgbehoefte. Ook is de levensloopgeschiktheid van de huidige woningvoorraad in onze gemeente is onderzocht en is verkend hoe de levensloopgeschiktheid van woningen vergroot kan worden.

De resultaten van het onderzoek naar de woonzorgopgaven vormden het vertrekpunt voor de participatiebijeenkomsten met stakeholders die in 2021 en 2022 zijn gehouden voor de ontwikkeling van de Woonzorgvisie. Dit heeft geresulteerd in een eindrapportage met gezamenlijke uitgangspunten, doelen en afspraken voor het aanpakken van de woonzorgopgaven. De inhoud van de eindrapportage is integraal overgenomen in de Woonzorgvisie. Daarmee ligt er een breed gedragen visie waarmee partijen gezamenlijk aan de slag kunnen gaan om het gewenste woonzorgklimaat in Gooise Meren te realiseren. De visie is het gezamenlijke kompas om mensen een veilige en vertrouwde thuisbasis te bieden en te ondersteunen in hun zelfredzaamheid. De Woonzorgvisie omvat vier thema's: Een inclusieve leefomgeving 2. Samenhangende dienstverlening 3. Voldoende passende woningen 4. Samenwerking. De woonzorgopgave betreft een complex vraagstuk waarbij uiteenlopende belangen spelen. Gemeentelijke regie op de samenwerking tussen partijen is noodzakelijk om tot het gewenste resultaat te komen.

De Woonzorgvisie valt onder de Woonvisie en is daarop een aanvulling. Het is de basis voor de prestatieafspraken over wonen met zorg met de corporaties. Deze visie vormt ook het kader van gemeentelijke beleidsuitgangspunten voor initiatiefnemers van woonzorginitiatieven.

1.1 Leeswijzer

In het eerste hoofdstuk schetsen we de achtergrond bij de Woonzorgvisie: wat is de aanleiding, hoe is de Woonzorgvisie tot stand gekomen en wat staat er op hoofdlijnen in? Hoe is de Woonzorgvisie gepositioneerd, lokaal en regionaal? In hoofdstuk twee plaatsen we de Woonzorgvisie in perspectief: wat zijn de kaders waar de gemeente rekening mee moeten houden en wat zijn voor de gemeente de leidende principes. In het derde hoofdstuk beschrijven we de gemeentelijke visie op passend en goed wonen voor de verschillende maatschappelijke doelgroepen. In hoofdstuk vier vatten we de kwantitatieve woonopgave samen en benoemen we de opgave voor de vier kernen van Gooise Meren. In hoofdstuk vijf werken we de gemeentelijke rol uit voor de vier thema's die zijn benoemd in het participatietraject met de stakeholders. In de bijlage is een actieplan opgenomen voor de huidige collegeperiode. We brengen in het actieplan een prioritering aan, benoemen per actiepunt de regie op de uitvoering en geven inzicht in de financiële dekking. In bijlage 2 is een begrippenlijst opgenomen.

2 INLEIDING

2.1 Waarom een Woonzorgvisie?

Om de samenleving toekomstbestendig en vitaal te houden is een ander en breder perspectief nodig op de organisatie van zorg en moeten de verwachtingen over de zorg worden bijgesteld. Zorg en ondersteuning worden anders georganiseerd: waar mogelijk thuis en met meer inzet van hulpmiddelen, technologie en iemands sociale netwerk. Dit gaat gepaard met het scheiden van geldstromen voor wonen en zorg. Landelijk is het Integraal Zorgakkoord (IZA) gesloten waarin zorgaanbieders, patiëntenverenigingen, gemeenten zorgverzekeraars en de rijksoverheid onder meer afgesproken hebben intensiever met elkaar samen te werken, de eerstelijnszorg te versterken en meer in te zetten op preventie.

De verschuiving naar thuis wonen met zorg maakt van de organisatie van zorg steeds meer een lokaal vraagstuk van integrale, brede samenhang tussen wonen, welzijn en zorg in de wijk. In de wijk ontstaat niet alleen een toenemende druk op het aanbod van (eerstelijns)zorg en maatschappelijke voorzieningen maar staat ook de leefbaarheid onder druk. Er wonen meer kwetsbare inwoners in 'gewone' corporatiewoningen. Mensen met psychiatrische problemen of een verstandelijke beperking die voorheen geïndiceerd werden voor opvang of verblijf wonen nu in een reguliere woning. Ouderen met toenemende kwetsbaarheden blijven langer thuis wonen. De vergrijzing van de bevolking, het chronische gebrek aan zorgpersoneel, de dalende beschikbaarheid van mantelzorgers én een tekort aan geschikte woningen versterken de druk op voorzieningen in de wijk. Het antwoord hierop is dat we in de wijk nog meer partijen moeten betrekken en nog beter en breder moeten samenwerken om het thuis wonen met een zorgvraag mogelijk te maken. Verschillende factoren werken op elkaar in. Denk aan de beschikbaarheid van geschikte woningen in de wijk, de fysieke inrichting van de leefomgeving, de veerkracht en leefbaarheid in de wijk en de beschikbaarheid van de juiste zorg en ondersteuning in de buurt. We zoeken naar een evenwicht waarin al deze factoren elkaar versterken en bijdragen aan de stabiliteit, veerkracht en vitaliteit van individuele inwoners en de gehele wijk.

De hierboven beschreven beweging naar zorg thuis raakt veel partijen: in de eerste plaats de mensen met een zorgvraag zelf, mantelzorgers en vrijwilligers, zorgaanbieders, welzijnsaanbieders, zorgverzekeraars, woningcorporaties, projectontwikkelaars, technologiebedrijven en de gemeente. De gemeente heeft hierbij vanuit verschillende verantwoordelijkheden een regierol: zij is verantwoordelijk voor de inrichting van een gezonde, prettige en veilige leefomgeving, voor de totstandkoming van een samenhangende sociale infrastructuur (sociale basis) in de wijk en voor de beschikbaarheid van voldoende betaalbare en geschikte woningen die voldoen aan de woonwensen en –behoeften van inwoners, al dan niet met een zorgvraag. Deze drie kerntaken van de gemeente komen samen in de woonzorgopgave waarvoor partijen met elkaar aan de lat staan: hoe zorgen we voor de totstandkoming van een woonzorgomgeving waarin mensen met uiteenlopende zorgvragen veilig en comfortabel thuis kunnen wonen en leven op een manier die zij willen.

De Woonzorgvisie brengt de werelden van het sociaal domein, zorg en wonen bij elkaar. Zoals gezegd gaat het niet alleen om het organiseren van domeinoverstijgende samenwerking in zorg en ondersteuning maar ook om de vraag hoe de woning en de woonomgeving er uit moeten zien voor een optimaal woon(zorg)klimaat. Dit is een meervoudig en complex vraagstuk waarbij betrokkenen verschillende belangen kunnen hebben maar samenwerking noodzakelijk is om tot resultaat te komen. Een passende zorgplek thuis is idealiter een plek waar kwetsbare inwoners met toenemende beperkingen betaalbaar, veilig en comfortabel kunnen wonen. Het is bovendien de plek waar de zorgaanbieder kwaliteit van zorg kan bieden met een doelmatige inzet van zorgpersoneel. Daarnaast is het een plek die moet bijdragen aan het versterken van sociale verbinding en samenredzaamheid, nu we als samenleving steeds meer voor elkaar moeten gaan zorgen.

Het bovenstaande geheel van uiteenlopende belangen en ambities vraagt om nieuwe en innovatieve oplossingen. Denk bijvoorbeeld aan het mogelijk maken van digitale technologieën in en om het huis die het zelfstandig wonen kunnen ondersteunen en de zorg kunnen ontlasten. Maar er is meer nodig. Het vraagt dat partijen elkaar vroegtijdig betrekken en elkaars expertise benutten voor de totstandkoming van nieuwe

woonzorgconcepten die integraal bijdragen aan de bovengenoemde belangen en ambities. De gemeente neemt hierin vanuit haar regierol het voortouw en brengt partijen bij elkaar. De Woonzorgvisie vormt daarvoor het vertrekpunt. De visie geeft richting aan de samenwerking en maakt helder hoe partijen willen zorgen voor een prettig woonzorgklimaat.

De onderstaande maatschappelijke trends en uitdagingen schetsen in hoofdlijnen de achtergrond bij de Woonzorgvisie.

Maatschappelijke trends

1. Eerder en langer thuis: zorg en behandeling worden zoveel mogelijk naar de thuissituatie verplaatst. Ouderen en mensen met een ggz-achtergrond blijven langer thuis wonen met zorg en ondersteuning in de buurt.
2. Het aantal kwetsbare ouderen met complexe zorgvragen neemt sterk toe in de komende jaren en het aantal mensen met dementie zal in 2040 verdubbeld zijn.
3. De vraag naar mantelzorgers neemt in de komende jaren toe terwijl het potentieel aan mantelzorgers afneemt. Deze trend versterkt het belang om de mantelzorger goed in positie te brengen om zorgtaken uit te voeren en om een erkende partner te zijn in het zorgnetwerk.
4. Ook in Gooise Meren zien wij verschillen in buurten op het gebied van armoede, gezondheid en overlast. Mede door de concentratie van kwetsbare groepen in de sociale huursector neemt de sociale problematiek in wijken met veel goedkope huurwoningen toe.
5. Het aantal dak- en thuislozen is in 10 jaar tijd verdubbeld, mede door de ambulantisering en het scheiden van wonen en zorg, het complexer worden van de samenleving en een verminderde koopkracht.
6. Door de wooncrisis krijgen kwetsbare inwoners moeilijk toegang tot de woningmarkt. De beperkte beschikbaarheid van passende huisvesting voor kwetsbare doelgroepen zorgt voor belemmeringen in de doorstroming, zowel binnen de reguliere woningvoorraad als binnen Beschermd Wonen (BW). De nabijheid van basisvoorzieningen wordt steeds belangrijker om zelfstandig te blijven wonen.

2.2 Reikwijdte van de Woonzorgvisie

De Woonzorgvisie is gericht op alle maatschappelijke groepen die naast een woonvraag een zorgvraag hebben. Dit zijn alle doelgroepen van Bescherming en Opvang, waaronder dak- en thuislozen; mensen met een verstandelijke of lichamelijke beperking; senioren; mantelzorgers en jongeren die uitstromen uit Jeugdzorg. De woonvraag van maatschappelijke groepen zonder zorgvraag valt niet onder de Woonzorgvisie. Dit zijn statushouders, studenten, arbeidsmigranten en woonwagenbewoners. Deze groepen hebben een andersoortige woonvraag en veelal geen specifieke zorgbehoefte. De woonopgaven voor deze groepen krijgen een plek in de Woonvisie die in 2023 wordt geactualiseerd.

De Woonzorgvisie draagt bij aan de ambities uit het coalitieakkoord 2022-2026. Het college heeft daarin benoemd extra in te zetten op het bevorderen van zelfstandig wonen met zorg. De Woonzorgvisie geeft hieraan richting. We lopen in de regio voorop met het opstellen van een Woonzorgvisie. De lokale Woonvisie hangt samen met de op te stellen Woonzorgvisie voor de regio Gooi en Vechtstreek en met de Woonzorgvisie voor de Metropoolregio Amsterdam (MRA). Beide worden in 2023 en 2024 opgesteld. Uiteindelijk moeten de woonzorgopgaven lokaal, regionaal en provinciaal op elkaar aansluiten en optellen tot landelijke opgaven. We brengen de lokale opgaven en ambities uit de Woonvisie in binnen de ontwikkeltrajecten in de regio en de MRA, zodat de visies elkaar versterken en aanvullen.

2.3 Prestatieafspraken met woningcorporaties én zorgaanbieders

De Woonzorgvisie vormt de basis voor de gemeente om op lokaal niveau bindende prestatieafspraken te maken met woningcorporaties. Vooruitlopend op de invoering van de Wet versterking regie volkshuisvesting (zie verderop) gaan we de prestatieafspraken verbreden naar zorgaanbieders en zorgen we voor afstemming met het zorgkantoor. Ook kijken we hoe we de welzijnsorganisaties kunnen betrekken.

3 WOONZORGVISIE IN PERSPECTIEF

3.1 Wettelijk kader

Het wettelijk kader voor de Woonzorgvisie wordt gerealiseerd met de Wet versterking regie volkshuisvesting. Op onderdelen worden daarvoor de Algemene wet Bestuursrecht, de Omgevingswet, de Huisvestingswet, de Wet maatschappelijke ondersteuning en de Woningwet aangepast. Het wetsvoorstel ligt momenteel ter consultatie voor. De inwerkingtreding is beoogd voor 2024. De Woonvisie wordt in het wetsvoorstel omgevormd tot het Volkshuisvestingsprogramma. Het Volkshuisvestingsprogramma omvat ook de Woonzorgvisie met de kwantitatieve huisvestingsopgave voor de maatschappelijke doelgroepen en de ambities en keuzes om hieraan te werken. De wet legt op dat de Woonzorgvisie en huisvestingsopgave worden verbreed naar alle maatschappelijke doelgroepen: ouderen, mantelzorgontvangers en mantelzorgverleners, arbeidsmigranten, dak- en thuisloze mensen, sociaal urgenten en dreigend daklozen, woningzoekenden na detentie, medisch urgenten en rolstoelafhankelijken, mensen met een verstandelijke beperking, statushouders, studenten, uitstromers uit intramurale woonvormen en woonwagengedwongen. Daarnaast regelt de wet meer grip op de huisvesting van aandachtsgroepen (o.a. fair share), legt op dat (zorg)aanbieders betrokken worden bij de prestatieafspraken met woningcorporaties en huurderorganisaties; en legt bepalingen op voor de huisvestingsverordening m.b.t. aandachtsgroepen.

3.2 Landelijke kaders

De Woonzorgvisie sluit aan op de landelijke programma's Wonen en Zorg voor ouderen (2022), Een Thuis voor Iedereen (2022) en het Nationaal Actieplan Dakloosheid. In deze programma's wordt het realiseren van een goede, stabiele en passende woonplek vóórop geplaatst: goed wonen is een randvoorwaarde voor het behouden en herstellen van zelfredzaamheid en regie, integratie en maatschappelijke participatie.

Het eerst genoemde programma heeft als doel dat ouderen prettig in een geschikte woning en leefomgeving kunnen wonen en kunnen verhuizen als ze dat willen. Het programma 'Een thuis voor iedereen' (2022) heeft als doel te zorgen voor voldoende betaalbare woningen voor alle aandachtsgroepen. Met een evenwichtige verdeling over gemeenten en met de juiste zorg, ondersteuning en begeleiding. In dit programma wordt de opdracht om een lokale Woonzorgvisie voor ouderen op te stellen verbreed naar een integrale Woonzorgvisie voor alle aandachtsgroepen zoals hierboven vermeld.

Tot slot is in december 2022 het Nationaal Actieplan Dakloosheid 'Eerst een thuis' gelanceerd. Gemeenten moeten in 2023 hiervoor een plan van aanpak opstellen. Het Nationaal Actieplan zet vol in op het voorkomen van dakloosheid en Wonen Eerst. Het doel is in 2030 geen daklozen meer te hebben zodat naar verwachting ook de daklozenopvang afgebouwd kan worden.

3.3 Regionale kaders

Samenhang op het niveau van de regio wordt geborgd in beleidskaders, actieplannen en bestuurlijke afspraken. De regionale kaders zijn richtinggevend voor het lokale beleid. Afgesproken is dat over nieuwe woonzorginitiatieven voor maatschappelijke doelgroepen op regionaal niveau besluitvorming plaatsvindt. Op regionaal niveau monitoren we met woningcorporaties de voortgang op de voorraad en productie, de resultaten van woningtoewijzing voor maatschappelijke doelgroepen en de doorstroming.

Voor de realisatie van de woonzorgopgave is ook het zorginkoopbeleid van het zorgkantoor van belang. Zorgkantoor Zilveren Kruis is daarom betrokken bij de totstandkoming van de Woonzorgvisie. We blijven via de regio in gesprek met het zorgkantoor om ambities op elkaar af te stemmen en af te stemmen over nieuwe woonzorginitiatieven in Gooise Meren.

Regionale Woonvisie 2021-2026

De Regionale Woonvisie is richting gevend voor de lokale Woonvisie en zorgt voor een goed op elkaar afgestemd woonbeleid in de regio. In de regionale Woonvisie zijn de onderstaande speerpunten voor wonen met zorg vastgesteld. De speerpunten zijn geïntegreerd in deze visie.

- 1) stimuleren van doorstroming onder senioren
- 2) nieuwbouw voor senioren, in bij voorkeur buurten waar senioren in (te) grote woningen wonen
- 3) faciliteren van kleinschalige (particuliere) initiatiefnemers voor wonen
- 4) regie op de huisvesting en integratie in de wijk van groepen uit Beschermd Wonen
- 5) convenant huisvesting maatschappelijke doelgroepen.

Woonakkoord 2021 Regio Gooi en Vechtstreek

Het Woonakkoord volgt uit de Regionale Woonvisie en is de gedeelde ambitie van gemeenten en woningcorporaties samen met de provincie Noord-Holland. De provincie maakt via het woonakkoord afspraken over woningbouw, programmering en fasering van woningbouwplannen. De integrale aanpak van woonopgaven staat centraal. Het akkoord is richtinggevend voor de lokale Woonvisie en prestatieafspraken. Relevante punten voor de woonzorgopgave:

- 1) we blijven minstens 50% van de nieuwbouw als nultredenwoning realiseren
- 2) we voegen voor senioren geschikte woningen toe
- 3) we realiseren tijdelijke woningen of woningen met een tijdelijk huurcontract voor het project "In Between Place Plus" (toelichting op dit project zie verderop).

Convenant Huisvesting Maatschappelijke Doelgroepen

in 2019 hebben regiogemeenten, corporaties en zorgaanbieders het regionale convenant Huisvesting Maatschappelijke Doelgroepen gesloten. De rol van woningcorporaties bij het huisvesten van maatschappelijke doelgroepen is hierin geborgd. De regio heeft de regierol vanuit het regionale beleidsprogramma Bescherming en Opvang.

Regionaal beleidsprogramma Bescherming en Opvang

In het kader van het Regionale beleidsprogramma Bescherming en Opvang zijn in de regio bestuurlijke afspraken gemaakt over de kwantiteit en de kwaliteit van huisvesting voor aandachtsgroepen vanuit Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang. Hieronder valt ook de aanpak van Dak- en Thuisloosheid onder jongeren.

Woondeal Metropool Regio Amsterdam (MRA)

In de woondeal maken het Rijk, provincie Noord-Holland en gemeenten in de MRA afspraken over woningbouw en het verbeteren van de leefbaarheid. De basis hiervoor ligt in de Nationale Woon- en Bouwagenda. In het afgelopen jaar is gewerkt aan een nieuwe woondeal die op 15 maart 2023 bestuurlijk is ondertekend door de regiogemeenten. De bouwopgave in de woondeal volgt de afgesproken opgave in het Regionaal Woonakkoord. Overige afspraken zijn in nieuwbouw: 2/3 betaalbaar realiseren (sociale huur, middenhuur en betaalbare koop), toegroeien naar minimaal 30% sociale huur in de lokale woningvoorraad en het huisvesten van aandachtsgroepen. Voor wonen en zorg zijn in de woondeal de volgende opgaven benoemd: 4.270 verpleegzorgplekken, 10.500 geclusterde woonvormen en 27.200 nultredenwoningen. Afspraken over de verdeling van deze opgave over de deelregio's worden in 2023 gemaakt en krijgen een plek in de (regionale) Woonzorgvisies. De MRA brengt de woonopgave voor de specifieke doelgroepen voor de gehele MRA regio in beeld ten behoeve van de regionale woningbouwprogrammering.

Beleidskader zorginkoop Wet langdurige zorg (Wlz) Zilveren Kruis

Zorgkantoor Zilveren Kruis is verantwoordelijk voor de beschikbaarheid van passende Wlz-zorg. Het zorgkantoor stuurt met het inkoopbeleid op zorg thuis in een passende woonomgeving en uitbreiding van het zorgaanbod in kleinschalige of geclusterde woonvormen met varianten waarbij wonen en zorg gescheiden zijn. Het zorgkantoor wil mensen beter in staat stellen om verpleegzorg thuis te organiseren en informeren over de mogelijkheden van extramurale zorgpakketten in de thuissituatie (Volledig Pakket Thuis (VPT), Modulair Pakket Thuis (MPT) of Persoonsgebonden budget (PGB)). Meer sturing op samenwerking tussen eerstelijns zorg, welzijn, woningcorporaties en gemeenten houdt hiermee verband. Zonder deze partijen is het zorgkantoor niet in staat de zorg thuis adequaat te organiseren.

3.4 Lokale kaders

De opgaven en ambities uit de Woonzorgvisie staan niet op zichzelf maar overlappen met andere beleidsprogramma's binnen de gemeente. Vanuit verschillende domeinen scheppen we condities voor passend wonen in een inclusieve leefomgeving. De vele verbindingen in het beleid laten zien dat we steeds beter in staat zijn om samen op te trekken in het fysieke en sociale domein. We starten niet bij nul, er gebeurt al veel. Op verschillende plekken binnen de gemeente krijgen speerpunten handen en voeten. Kaderstellend in de vorm van beleid of praktisch in de vorm van concrete producten en diensten. Wonen, het Sociaal Domein en de Openbare Ruimte zijn de drie belangrijkste pijlers voor het woonzorgbeleid. De Woonvisie (straks het

Volkshuisvestingsprogramma) zorgt voor samenhang op deze gebieden. De Omgevingsvisie vormt de paraplu waaronder alle domeinen samenkomen. In het onderstaande overzicht is de samenhang benoemd met relevante beleidskaders.

Woonvisie

De Woonvisie van Gooise Meren vormt samen met de regionale Woonvisie Gooi- en Vechtstreek het kader voor de woonopgave. In 2023 gaan we de Woonvisie actualiseren in een volkshuisvestingsprogramma. Samenhang met de Woonzorgvisie betreft o.a. de inzet op een voldoende en gedifferentieerd woningaanbod, passend bij de behoefte, het stimuleren van de doorstroming en sturing op een toekomstbestendige woningvoorraad. De gemeente streeft naar een rijk palet aan woningtypen en woonmilieus in een goede verhouding zodat voor iedere fase in de wooncarrière een geschikt aanbod beschikbaar is in alle kernen. In de woningvoorraad sturen we op kleiner, meer gelijkvloers, duurzamer en een evenwichtige spreiding van sociale huurwoningen over wijken en buurten. Bij nieuwbouwprojecten sturen we op 1/3 sociaal en 1/3 middelduur. In de nieuwe Woonvisie scherpen we deze normen aan op basis van de afspraken naar aanleiding van de Nationale Woon- en Bouwagenda (o.a. woondeal MRA). De Woonvisie vormt de basis voor prestatieafspraken tussen gemeente, corporaties en huurdersorganisaties.

Prestatieafspraken en kaderafspraken

De prestatieafspraken met woningcorporaties omvatten in gemeente Gooise Meren kaderafspraken en productieafspraken. De kaderafspraken betreffen de samenwerking op verschillende thema's, waaronder leefbaarheid en de huisvesting van bijzondere doelgroepen. De kaderafspraken hebben een looptijd tot 1 januari 2025. Naast kaderafspraken maakt de gemeente per corporatie productieafspraken. Deze worden jaarlijks gemonitord.

Beleidsplan Sociaal Domein

Kerngedachte van het beleid is: "we stellen de vraag van de inwoner centraal en benutten zoveel mogelijk de eigen kracht van mensen. Het resultaat is dat iedereen naar vermogen mee kan doen". 'Meedoen' is de gemeenschappelijke basisgedachte van de Participatiewet, de Jeugdwet en de Wmo. Meedoen is daarmee het maatschappelijk effect dat richtinggevend is voor het sociaal domein. Meedoen is actief deelnemen aan de samenleving. De gemeente ondersteunt bij voorkeur de oplossingen die inwoners, met medewerking van hun sociaal netwerk, zelf ontwikkelen. De gemeente ondersteunt inwoners wanneer sprake is van een gebrek aan eigen kracht. Inwoners worden gestimuleerd een sociaal netwerk op te bouwen. De gemeente creëert de voorwaarden voor ontmoeting en verbinding via collectieve voorzieningen. Op grond van de Wmo is de gemeente verantwoordelijk voor woningaanpassingen om thuis wonen mogelijk te maken.

Nota Publieke Gezondheid

Met het gezondheidsbeleid draagt de gemeente bij aan een gezonde en veerkrachtige samenleving. Een betere gezondheid maakt dat mensen beter en langer kunnen meedoen aan de samenleving. Het beleid is gericht op het versterken van de veerkracht van mensen om met de uitdagingen in het leven om te gaan en om zelf regie te (blijven) voeren over gezondheid en welbevinden. Centraal staat het concept van positieve gezondheid. Hieronder verstaan we het vermogen van mensen om met fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in het leven om te gaan (veerkracht) en om regie te voeren over het eigen welzijn. Het gezondheidsbeleid draagt bij aan het bevorderen van een gezonde leefstijl, het vitaal ouder worden en een gezonde leefomgeving die aanzet tot beweging en ontmoeting.

Nota Mantelzorgondersteuning Gooise Meren en het Actieplan

Met het mantelzorgbeleid wordt erop ingezet dat mantelzorgers (meer) vroegtijdig en naar behoefte worden ondersteund zodat zij hun zorgtaken kunnen (blijven) uitvoeren. Dit kan de gemeente niet alleen. Doel is om samen met lokale partners te komen tot een (meer) samenhangende en duurzame structuur voor mantelzorgondersteuning. Daarnaast wordt ingezet op meer bewustwording bij mantelzorgers en bij professionals (intern en extern), een duidelijke route naar mantelzorgondersteuning, het ontsluiten van informatie over mantelzorgondersteuning en een samenhangende en duurzame ondersteuningsstructuur. Tot slot gaat de gemeente zich opnieuw oriënteren op de waardering van mantelzorgers.

Omgevingsvisie

De Omgevingsvisie beschrijft hoe we naar de toekomst van Gooise Meren kijken in het licht van een duurzame en toekomstgerichte leefomgeving. De Omgevingsvisie verbindt hiervoor alle beleidsdomeinen en geeft richting aan het principe van de juiste woning op de juiste plek. Bij de omgevingstafel beoordelen we ruimtelijke plannen en initiatieven integraal op de aspecten van de leefomgeving en houden we oog voor de aspecten van een prettige, veilige en toegankelijke leefomgeving.

Inclusieprogramma

Inclusie is een kernwaarde van onze gemeente en komt terug in alle domeinen in de samenleving. Met het inclusieprogramma dragen we bij aan toegankelijke en leefbare wijken met mensen die naar elkaar omkijken en die meetellen. Vanuit het inclusieprogramma werken we aan een dementievriendelijke gemeente en aan het tegengaan van eenzaamheid. Actiepunten voor 2022-2025 zijn de invoering van een Standaard Toegankelijk Vastgoed Gooise Meren en de ontwikkeling van een richtlijn Toegankelijk Bouwen met woningcorporaties en projectontwikkelaars.

Mobiliteitsvisie Goed en Veilig op weg

De mobiliteitsvisie schetst de kaders voor de infrastructuur. Straten, fietspaden en wandelpaden zijn goed verbonden en basisvoorzieningen als winkel, bushalte arts en apotheek zijn op loop- of fietsafstand gelegen. Dit zorgt voor veiligheid, mobiliteit, zelfredzaamheid, participatie en gezondheid van onze inwoners. Parkeren is voorwaardenscheppend voor nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. Met parkeernormen sturen we op het aantal parkeerplaatsen dat wordt gerealiseerd bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. Deze normen sluiten aan bij onze woningbouwopgave en passen bij de opgave voor het realiseren van verstedelijking, leefbaarheid en bereikbaarheid van voorzieningen. Daarbij hebben we oog voor flexibilisering van parkeernormen bij wooncomplexen waar inwoners met een zorgvraag geen tot weinig gebruik kunnen maken van parkeervoorzieningen.

Visie Buitenruimte

Leefbare buurten en een prettig woonklimaat geven we mede vorm door een goede fysieke infrastructuur die bijdraagt aan bereikbaarheid, toegankelijkheid en veiligheid. In de Visie Buitenruimte zijn hiervoor de uitgangspunten vastgelegd. We geven met de inrichting van de buitenruimte en gebouwen een sociale en gezonde impuls aan de omgeving en geven gebruikers een belangrijke rol bij (her)inrichting en vervanging. Straatmeubilair zoals bankjes, herkenningspunten op straat en goede bewegwijzering dragen daaraan bijvoorbeeld bij.

Beleidsvisie Participatie

Onder de Omgevingswet wordt het nog belangrijker om inwoners vroegtijdig te betrekken bij ruimtelijke plannen. Zorgvuldigheid is bijzonder van belang als het gaat om het huisvesten van kwetsbare doelgroepen, bijvoorbeeld vanuit Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen. Gelijkwaardige samenwerking is een belangrijk uitgangspunt, waarbij we de keuze voor participatie-instrumenten afstemmen op de te bereiken doelgroepen.

4 PASSEND EN INCLUSIEF WONEN: VISIE OP DE GEMEENTELIJKE ROL

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk beschrijven we de rol van de gemeente bij het zorgen voor een prettig woonzorgklimaat met voldoende passende ondersteuning voor alle inwoners. Een goede kwaliteit van wonen is in onze visie onlosmakelijk verbonden met stabiliteit, (eigen) regie, identiteit, integratie en maatschappelijke participatie. Inwoners hebben de keuze om zelf te bepalen waar, hoe en met wie zij wonen. We zorgen dat woningen die worden gebouwd toegankelijk en aanpasbaar zijn, veilig, gezond, comfortabel en duurzaam. Een eigen woning in een inclusieve omgeving zorgt ervoor dat mensen zich thuis voelen en wonen op een manier die bij hen past. Het schept ruimte voor samenredzaamheid, onderlinge verbondenheid en veerkrachtige wijken. Daarmee zetten we de kerngedachte van het Sociaal Domein centraal. Het resultaat is dat iedereen naar vermogen mee kan doen in onze samenleving.

4.2 Beleidsuitgangspunten

Op basis van de in het vorige hoofdstuk beschreven beleidskaders en de opbrengst uit het participatietraject zijn de onderstaande beleidsuitgangspunten geformuleerd.

Inclusieve samenleving

Gooise Meren wil een inclusieve samenleving zijn. Een samenleving waarin drempels overbrugbaar worden gemaakt zodat iedereen mee kan doen en ook kwetsbare inwoners zich thuis voelen en van betekenis kunnen zijn voor anderen. Wonen vormt daarvoor een belangrijke basis. Iedereen heeft recht op een veilige en betaalbare plek om te wonen, in een prettige wijk. Een veilig, eigen thuis is het beste startpunt om te werken aan herstel én de beste plek om prettig oud te worden. Ook als we te maken krijgen met toenemende gebreken.

Sterke sociale basis

We bouwen aan een sterke sociale basis waarin niet alleen de dienstverlening en voorzieningen op orde zijn maar ook het woningaanbod: het juiste type woningen en woonvormen op de juiste plek. Beide opgaven zijn essentieel voor veerkrachtige en inclusieve wijken waar mensen prettig wonen en naar elkaar omkijken. De wijk vormt het vertrekpunt voor de samenwerking. Daarbij kijken we integraal naar achterliggende problematiek zoals eenzaamheid, schulden, armoede, maatschappelijke uitval of dreigende dakloosheid.

Veerkrachtige wijken

Wij zetten ons in voor veerkrachtige wijken en buurten waarin mensen betrokken zijn bij elkaar en prettig samenleven op een manier die bij hen past. In veerkrachtige wijken zijn mensen met elkaar in staat om problemen op te vangen. Om de vitaliteit en veerkracht van wijken te bevorderen zetten we in op wijk- en kerngericht werken. We stimuleren samenredzaamheid door te zorgen voor ontmoetingsplekken in de buurt en inwoners beter in positie te brengen om zelf regie te nemen bij het verbeteren van de leefbaarheid en de kwaliteit van de eigen woonomgeving. Zo willen we wijken van onderaf steeds meer in beweging laten komen als (mede)eigenaar voor de opgaven van de wijk. Samen met wijkinwoners, ondernemers en maatschappelijke partners werken we op gelijkwaardige basis en integraal aan deze opgaven.

Leefbaarheid

Veerkrachtige wijken hebben een positieve uitwerking op de leefbaarheid in buurten. Samen met onze maatschappelijke partners zorgen we voor een gezonde, schone en veilige woonomgeving. We bestrijden overlast en hebben oog voor een opeenstapeling van problemen bij kwetsbare groepen, zoals problemen op het gebied van armoede, schulden, gezondheid, verward gedrag, zorgmijding, woonhygiëne, veiligheid en criminaliteit. Onze focus ligt op preventie, voorlichting en het bevorderen van zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid.

Bouwen naar behoefte

We sluiten aan bij de woonzorgopgaven per kern. Per kern zorgen we voor voldoende variatie in woningaanbod conform de geschetste opgave. De focus ligt op de toekomstige behoefte van de huidige bewoners.

Levensloopbestendig

We ontwikkelen bij voorkeur betaalbare levensloopbestendige woningen, vooral gericht op 1- en 2-persoons huishoudens en daardoor geschikt voor zowel ouderen als (door)starters. Minimaal 50% van de nieuwbouw betreft nultredenwoningen.

Duurzame instandhouding van de woningvoorraad

We streven naar een duurzame instandhouding van de voorraad. Daarvoor willen we geclusterde woningen volwaardig en langjarig beschikbaar houden voor de beoogde doelgroep. Bij een duurzame voorraadopbouw past een instandhoudingstermijn van minimaal 25 jaar.

Betaalbaarheid

Geschikte woonvormen met zorg willen we toegankelijk houden voor lagere en middeninkomens. We sturen op minimaal 30% sociale huur en 30% middeldure huur en betaalbare koop (tot 355.000 prijspeil 2023) in nieuwbouw en in de voorraad om te voorzien in de behoefte en voldoende differentiatie te krijgen in het aanbod. Borgen van huurprijs en huurprijsontwikkeling vinden we belangrijk. We letten erop dat verplichte service- en/of zorgkosten bovenop de huurprijs er niet toe leiden dat woningen alsnog onbetaalbaar worden voor de doelgroep.

Kleinschaligheid in woonvormen

Kleinschalige initiatieven dragen bij aan meer diversiteit in het woningaanbod en een inclusieve samenleving waar mensen van verschillende achtergronden zich thuisvoelen op een plek die bij hen past. We sturen lokaal en in regionaal verband op kleinschaligheid van zowel intramuraal als van zelfstandige geclusterde woonvormen. Regionaal hebben we dit vastgelegd in het Regionale Woonakkoord, in het regionale Beleidsplan Bescherming & Opvang Gooi en Vechtstreek 2022-2025, en in het Plan van Aanpak terugdringen Dak- en Thuisloosheid.

Stevige positie voor woningcorporaties op de lokale vastgoedmarkt

Een stevige positie voor de woningcorporaties is noodzakelijk om lokaal voldoende betaalbare en geclusterde woonvormen te realiseren op de juiste plek. We brengen woningcorporaties goed in positie.

Evenwichtige spreiding van doelgroepen over onze wijken

Een evenwichtige spreiding van inwoners met een zorgvraag is van belang voor veerkrachtige wijken waar mensen naar elkaar omzien. Daarbij hebben we bijzondere aandacht voor de uitstroom van Beschermd Wonen-cliënten. Zij komen vaak in dezelfde wijken terecht omdat daar de goedkope woningvoorraad geconcentreerd is. We willen voorkomen dat de problematiek in dezelfde wijken wordt geconcentreerd. Zo ontstaan wijken waarin draagkracht en draaglast in evenwicht zijn.

4.3 Maatschappelijke doelgroepen

Hieronder beschrijven we voor de verschillende maatschappelijke doelgroepen wat we belangrijk vinden voor het bieden van een veilige en vertrouwde thuisbasis en passende ondersteuning bij zelfredzaamheid.

Senioren

We willen ervoor zorgen dat ouderen in de eigen omgeving oud kunnen worden. In een geschikte woning met voldoende geschikte alternatieven als zij willen verhuizen. Wij sturen op de beschikbaarheid van drie verschillende typen woningen: levensloopgeschikte (nultreden)woningen in de reguliere normale woningvoorraad, woningen in geclusterde woonvormen en verpleegzorgplekken, bij voorkeur thuis en zo nodig intramuraal. Met geclusterde woonvormen helpen we ouderen langer en prettiger zelfstandig te wonen en stellen we hen beter in staat om naar elkaar om te zien. Zo helpen we eenzaamheid te voorkomen. Ook is het organiseren van (in)formele zorg en ondersteuning efficiënter in een geclusterde woonvorm. Door voldoende woningen op maat te realiseren stimuleren we de doorstroming en brengen we een lange verhuisketen op gang.

Kwetsbare Jongeren

We ondersteunen kwetsbare jongeren op weg naar zelfstandigheid en voorkomen dat zij tussen wal en schip vallen. Onze focus ligt op het zo zelfstandig mogelijk laten wonen van jongeren met een ondersteuningsvraag. Een eigen woonplek is van essentieel belang voor het opbouwen van stabiliteit en vertrouwen in hun verdere leven. We zetten in op tijdige huisvesting van deze groep en zorgen voor voldoende betaalbare

jongerenhuisvesting. Tijdige en passende huisvesting voor jongeren werkt twee kanten op. Enerzijds bevorderen we daarmee de doorstroming binnen 24-uursverblijfsvormen zodat we onze schaarse opvangplekken beschikbaarheid houden voor de jongeren die dat het meest nodig hebben. Anderzijds beperken we daarmee dat jongeren instromen binnen Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang. Zo dragen we bij aan het beperken van de wachtlijsten in de jeugdzorg. We volgen hierbij de regionale afspraken.

Inwoners die maatschappelijk uit (dreigen te) vallen

Hieronder vallen groepen die zich (tijdelijk) in een kwetsbare positie bevinden. Bijvoorbeeld door psychische problemen, huiselijk geweld, slecht huurderschap, schulden en/of verslaving. Het zijn vaak problemen die elkaar versterken. Door opeenstapeling raken kwetsbare inwoners sneller dak- of thuisloos. Ons uitgangspunt is dat we dak- en thuisloosheid in een zo vroeg mogelijk stadium willen voorkomen. De rust van een eigen dak boven het hoofd zien we als eerste voorwaarde om problemen effectief aan te kunnen pakken en te werken aan maatschappelijk herstel. Dat vraagt om een passende plek om te wonen in een toegankelijke en veilige omgeving. We streven ernaar dat mensen uit Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen op tijd kunnen uitstromen naar een betaalbare woning. Daarmee zorgen we voor de noodzakelijke doorstroom in de instellingen. Vanuit het oogpunt van sociale inclusie realiseren we beschermde woonvormen zoveel mogelijk zelfstandig in de eigen wijk, met ambulante zorg en ondersteuning vanuit de Wmo. Dit is in lijn met de brede transitie van beschermd wonen naar beschermd thuis. Uitgangspunt is dat mensen beter en sneller herstellen als zij zelfstandig wonen: het principe van 'housing first'.

Mensen met een verstandelijke beperking

Mensen met een verstandelijke beperking hebben net als anderen de wens om zelf te kiezen waar en met wie zij wonen. De wens om zelf te kiezen is ook vaak een reden voor ouders om zelf een passende woonplek voor hun kind te realiseren, door het opzetten van kleinschalige woonvormen 'gewoon' in een wijk. We zien de realisatie van de woonopgave voor deze groep als maatwerk. We ondersteunen initiatiefnemers (ouders of zorgaanbieders) met kleinschalige wooninitiatieven en we dragen zorg voor het behouden van de bestaande geclusterde woonvormen binnen onze gemeente.

Mensen met een fysieke beperking

We zetten ons ervoor in dat mensen met een beperking voldoende keuzevrijheid hebben om te bepalen waar, hoe en met wie zij willen wonen. De gemeente en de Regio werken al langer aan een inhaalslag in de bouw van toegankelijke, levensloopgeschikte woningen. Dit is onderdeel van het lokale en regionale woonbeleid: minimaal 50% wordt gerealiseerd als nultredenwoning. De woonbehoeften van mensen met een fysieke beperking varieert sterk. Ook is de groep zeer divers (o.a. jongeren, gezinnen met een kind met een beperking, alleenstaanden). Dit maakt het lastig om hiervoor een afzonderlijke raming uit te voeren. Inwoners met een fysieke beperking vormen daarom geen afzonderlijke groep in de ramingscijfers van de woonzorganalyse. Zij zijn daarin wel (indirect) meegenomen bij het onderzoek naar de geschiktheid van de huidige woningvoorraad in Gooise Meren. Daarbij is gekeken naar de geschiktheid van woningen voor mensen met een (oplopende) mobiliteitsbeperking.

5 WOONZORGOPGAVEN IN BEELD

5.1 Opgave in beeld

In de woonzorganalyse zijn voor de vier onderzochte doelgroepen de huidige situatie en de prognose richting 2040 in beeld gebracht. Aangegeven is het huidige aanbod per kern, de huidige en toekomstige vraag per kern. Op basis daarvan hebben we in de onderstaande tabellen de opgave vastgesteld: het (huidige en toekomstige) tekort aan typen woningen of woonplekken. Dit getal is tot stand gekomen door de toekomstige vraag van het huidige beschikbare aanbod af te trekken. Aan de cijfers uit het woonzorgonderzoek uit 2021 hebben we de regionale cijfers over de woonbehoefte van dak- en thuislozen toegevoegd. Dit betreft een inschatting die in de regio is gemaakt voor de aanpak van dak- en thuisloosheid.

Geclusterde verpleegzorg woonvormen 24-uurszorg Psychogeriatric

Kern	Aanbod	Vraag	Opgave		
	2021	2021	2040	2023	2040
Bussum	191	210	310	19	119
Naarden	88	110	150	22	62
Muiden	42	20	40	0	0
Muiderberg	18	20	30	2	12
Totaal	339	360	530	21	191

Geclusterde verpleegzorg 24-uurszorg Somatische zorg

Kern	Aanbod	Vraag	Opgave		
	2021	2021	2040	2023	2040
Bussum	0	110	120	110	120
Naarden	48	60	60	12	12
Muiden	0	10	20	10	20
Muiderberg	27	10	10	0	0
Totaal	75	190	210	106	135

Zelfstandige geclusterde woonvormen

Kern	Aanbod	Vraag	Opgave		
	2021	2021	2040	2023	2040
Bussum	609	810	1560	201	951
Naarden	316	440	810	124	494
Muiden	16	100	200	84	184
Muiderberg	35	90	180	55	145
Totaal	976	1430	2750	464	1.774

Overige woonvormen

	Opgave	2023	2040
Gespikkeld wonen VG (verstandelijke handicap)		10	45
Geclusterd wonen VG (verstandelijke handicap)		35	5
Totaal		45	50
Uitstroom Beschermd wonen naar beschermd thuis		8	8
Uitstroom jeugdzorg naar wonen met ondersteuning		10	10
Tijdelijke huisvesting gecombineerd met ondersteuning		30	

Geschiktheid van de woningvoorraad

Levensloopgeslacht	Aantal woningen
Woningvoorraad 2021	26.098 (100%)
Geschikt	6.650 (26%)
Geschikt te maken	3.090 (12%)
Totaal 65+-huishoudens in 2021	8.420
Totaal 65+ huishoudens in 2040	11.430
Tekort aan geschikte woningen in 2040	4.775

Regionale inschatting jaarlijkse woonbehoefte van de dak- en thuislozen

Behoeft	Aantallen
Behoeft aan onzelfstandige woonruimten (kamers) met begeleiding.	60
Behoeft aan zelfstandige woonruimten, al dan niet met begeleiding	413
Behoeft aan begeleid wonen in een geclusterde woonvorm in een onzelfstandige woonruimte	20
Behoeft aan plekken voor beschermd wonen	28
Te realiseren huisvesting binnen het huidige (private) aanbod en (urgentie) regelingen	-225
Woonopgave (resterend tekort aan woonplekken)	+/- 300 woonplekken*

Bron: Aanvullend plan van aanpak terugdringen dak- en thuisloosheid 2020

*Een groot aantal thuislozen verblijft bij familie en/of vrienden (zogenoemde bankslapers), zowel individuen als meerpersoonshuishoudens.

5.2 Woonzorgopgaven nader toegelicht

In totaal moeten tot 2040 ongeveer 1800 geclusterde woningen toegevoegd worden en ca 300 intensieve 24-uursplekken. De behoefte aan het type woning met zorg verschilt per kern. Voor verpleegzorgplekken is de behoefte aan somatische verpleegzorgplekken (al dan niet thuis) het grootst. Als we kijken naar de balans in de spreiding is de behoefte aan (alternatieve) woonvormen met verpleegzorg "net als thuis" in Bussum het grootst.

5.2.1 Intensieve 24-uurszorg (verpleegzorgplekken)

Op basis van de woonzorganalyse kunnen we in het algemeen concluderen dat in Muiden en Muiderberg vooralsnog (ruim) voldoende aanbod is voor 24-uurszorg Psychogeriatric (PG). Dat betekent dat nieuwe initiatieven gericht op 24-uurszorg voor psychogeriatric (dementie) op de kortere termijn bij voorkeur gewenst zijn in Naarden en Bussum. Over de gehele gemeente berekend zijn voor 24-uurszorg PG jaarlijks ca. 10 woonplekken extra nodig om richting 2040 aan de lokale vraag te kunnen blijven voldoen. Ook voor deze vorm van verpleegzorg geldt dat vanuit het Rijk en door zorgkantoren sterk gestuurd wordt op de ontwikkeling van alternatieve woonvormen tussen thuis en het verpleeghuis. Daardoor zal de vraag naar traditionele intramurale verpleegzorgplekken verder afnemen maar tegelijk zal een groter beroep gedaan worden op alternatieve woonvormen waarin "wonen als thuis" mogelijk is.

Op basis van de cijfers concluderen we dat we in onze gemeente op korte termijn met name behoefte hebben aan verpleegzorgplekken voor somatische 24-uurszorg. Op de langere termijn stijgt de vraag naar psychogeriatric verpleegzorgplekken voor de gehele gemeente echter sterk. Op de lange termijn neemt de vraag naar somatische verpleegplekken relatief licht toe met in totaal 20 plekken. Vanuit landelijke programma's en door zorgkantoren wordt sterk gestuurd op het bieden van Wlz-verpleegzorg in de thuissituatie, waarvoor uiteraard passende woningen beschikbaar moeten zijn. Gezien deze ontwikkeling verwachten we dat de vraag naar traditionele intramurale verpleegzorgplekken nog verder zal teruglopen.

5.2.2 Zelfstandige geclusterde woonvormen voor senioren

Momenteel komen we in totaal 464 geclusterde woningen tekort om in de behoefte te voorzien en dit aantal stijgt tot 2040 naar 1.774. Zoals gezegd is in deze prognose rekening gehouden met trends die de woonvraag beïnvloeden. Als we alleen rekening houden met de demografische ontwikkeling van het aantal ouderen in onze gemeente valt de stijging lager uit en komen we uit op een tekort van 1.104 geclusterde woningen in 2040. Dat betekent wat we in 2040 ongeveer 1100 tot maximaal 1800 geclusterde woningen toegevoegd moeten hebben aan de woonvoorraad. Als we dit aantal volledig in nieuwbouw zouden realiseren is dit ongeveer gelijk aan een derde van de totale reguliere woningbouwcapaciteit tot 2030 (3208). Omgerekend naar jaarschijven zouden we in Gooise Meren jaarlijks ca. 64 tot 100 geclusterde woningen moeten toevoegen om in 2040 aan het geraamde aantal geclusterde woningen te voldoen.

Om aan de actuele vraag te voldoen is in Bussum behoefte aan 201 extra geclusterde woningen en in Naarden 124. In Muiden is behoefte aan 84 extra geclusterde woningen en in Muiderberg 55 woningen. Op lange termijn zien we in Bussum en Naarden een verviervoudiging van de behoefte aan geclusterde woningen. In Muiden en Muiderberg gaat het op lange termijn om een verdubbeling van de behoefte aan geclusterde woonvormen. De opgave is nog groter als we hieraan de vraag naar geclusterde woonvormen met intensieve Wlz-verpleegzorg thuis toevoegen. Dit scenario is zeer goed denkbaar gezien de ontwikkeling in de Wlz om intramurale verpleegzorg naar de thuissituatie te verplaatsen.

5.2.3 Levensloopgeschikte woningen

Momenteel is ongeveer een kwart van de totale woningvoorraad in Gooise Meren al 'geschikt' (26%; ongeveer 6.650 woningen) en nog eens 12% van de woningen 'geschikt te maken' (ongeveer 3.090 woningen). De totale vraag naar woningen onder senioren zal in 2040 circa 11.430 woningen bedragen. Met het nu aanwezige aanbod geschikte woningen (6.650) komt de gemeente 4.775 geschikte woningen tekort als we aan de maximale vraag naar geschikte reguliere woningen van senioren in 2040 willen voldoen. De grootste opgave ligt in de koopsector. Hier is 17% (2.730 woningen) met een kleine ingreep geschikt te krijgen. In de sociale huursector zien we weinig kansen om de geschiktheid te vergroten; 2% (ongeveer 100) van de woningen is geschikt te maken, 54% (ca 3.000) van de woningen is niet geschikt voor ouderen. 44% (ongeveer 2.400) van de sociale huurwoningen is geschikt. In Muiden, Muiderberg en Keverdijk in Naarden is de sociale woningvoorraad relatief weinig geschikt. Vanuit het gezondheidsbeleid weten we dat dit ook de wijken zijn waar we relatief veel ouderen en volwassenen met chronische gezondheidsproblemen zien.

5.2.4 Plekken voor Beschermd Wonen

Binnen onze gemeente beschikken we over 27 (intramurale) plekken Beschermd Wonen vanuit de Wmo. Dit aantal is voor de korte én langere termijn toereikend om in de vraag te voorzien. We houden de beschikbare plekken Beschermd Wonen in stand. Hiermee is ook voor de toekomst een goede balans in het aantal plekken voor beschermd wonen geborgd.

5.2.5 Zelfstandige (geclusterde woonvormen) voor mensen met een GGZ-achtergrond

Jaarlijks stromen in Gooise Meren circa 7 tot 8 cliënten uit beschermd wonen naar een zelfstandige woonvorm met ondersteuning. Bij voorkeur in de directe omgeving van een wijksteunpunt. Wat deze groep nodig heeft is een betaalbare en passende woonplek in een vertrouwde omgeving met professionele ambulante begeleiding in combinatie met steun vanuit het sociale netwerk en (kleinschalige) welzijnsvoorzieningen in de buurt. Een randvoorwaarde is dat we voldoende goedkope sociale huurwoningen beschikbaar hebben in de buurt van een steunpunt voor GGZ-zorg of ontmoetingsplek. Om een passende oplossing en maatwerk te bieden hebben we een variatie van zelfstandige woonvormen met ondersteuning nodig. Welke woonvorm het beste bij iemand past is maatwerk en is onderdeel van het verplichte woonadvies waarmee cliënten uitstromen. Gezien het risico op terugval en eenzaamheid heeft een groot deel baat bij een vorm van geclusterd zelfstandig wonen waarbij de aard en de omvang van ambulante ondersteuning kan variëren.

5.2.6 Tijdelijke huisvesting gecombineerd met begeleiding (In Between Places Plus)

We zien een toenemende groep mensen in kwetsbare situaties die dringend een dak boven het hoofd nodig heeft, maar tussen wal en schip valt. Deze groep heeft naast een dak ook tijdelijk lichte ondersteuning nodig om het leven op de rit te krijgen, als tussenstap naar zelfstandig wonen. We willen deze groep in staat stellen om voldoende (woon)vaardigheden op te bouwen om zelfstandig een huishouden te runnen. Met het beschikbaar stellen van tijdelijke woonruimte brengen we onze uitvoeringsdienst in positie om de juiste ondersteuning te bieden voor deze groep mensen met (dreigende) dakloosheid. Daarvoor starten we met het project In Between Places Plus. Afspraken hierover zijn vastgelegd in het Regionaal Woonakkoord. Uitgangspunt is om de woningen maximaal 2 jaar te verhuren aan inwoners die bekend zijn bij ons team Maatschappelijke Zorg van de uitvoeringsdienst.

5.2.7 Huisvesting van wijkongeschikte inwoners

Onder de dak- en thuislozen is een kleine groep zorgmijdende en overlastgevende daklozen, die door hun beperkingen, psychische en verslavingsproblemen nergens anders terecht kunnen. Ook binnen onze gemeente hebben we jaarlijks te maken met 3 tot 4 personen die we moeten huisvesten. Regiobreed gaat het om 6-8 plekken. Deze groep is niet geschikt om in de wijk te wonen waardoor de oplossing voor deze doelgroep niet ligt in de reguliere sociale huursector. Voor deze groep biedt Keerpunt Zuid een solitaire prikkelarme woonplek waar de groep permanent kan verblijven en de groep beter bereikbaar is voor de hulpverlening en overlast voor andere inwoners wordt beperkt. We hebben in de regio behoefte aan een tweede woonvoorziening aan de rand van een wijk/gemeente waar overlast niet tot problemen leidt.

5.2.8 Huisvesting voor jongeren gecombineerd met begeleiding

In Goiose Meren is jaarlijks behoefte aan ca. 10 woonplekken met begeleiding voor jongeren die uitstromen uit begeleid wonen. Uit de woonzorganalyse blijkt dat dit aantal in de toekomst stabiel blijft. In het kader van ons reguliere woningbeleid werken we aan een toereikend en gevarieerd aanbod voor jongerenhuisvesting binnen onze gemeente. Voor kwetsbare jongeren met een ondersteuningsvraag is de locatie van de woningen van belang dat woonruimte beschikbaar is in het goedkoopste segment. Daarnaast willen we in ons aanbod meer woonconcepten ontwikkelen die bijdragen aan de doorstroming binnen de woonvormen voor begeleid wonen. Te denken valt aan woonvormen voor een mix van leeftijdsgroepen of doelgroepen, waar ook niet-zorgvragers wonen.

5.2.9 Huisvesting voor mensen met een verstandelijke beperking

Momenteel is er behoefte aan 35 geclusterde woonplekken. Dit neemt geleidelijk af naar 5 plekken in 2040. De ingeschatte behoefte aan gespikkeld wonen stijgt van 10 plekken naar 45 plekken in 2040. Daar komt de focus op te liggen in de komende jaren. We zien de realisatie van de woonopgave voor deze doelgroep vooral als maatwerk waarbij we anticiperen op initiatieven die zich aandienen via ouders of zorgaanbieders. Dit zijn initiatiefnemers van binnen onze gemeente maar ook van daarbuiten. Veelal zijn initiatiefnemers op zoek naar bestaand vastgoed en kansen voor samenwerking met woningcorporaties. Ouders moeten binnen onze gemeente verschillende routes doorlopen om het initiatief van de grond te krijgen. Enerzijds kloppen zij aan voor het toekennen van vergunningen en verzoeken om bestemmingsplanwijzigingen. Anderzijds doen zij een beroep op het toekennen van zorg en begeleiding vanuit jeugdzorg of Wmo. We willen de te doorlopen routes voor initiatiefnemers vergemakkelijken door hierover duidelijkheid te bieden en knelpunten weg te nemen. Omdat we inzetten op meer woningen voor onze lokale inwoners geven we voorrang aan initiatieven van eigen inwoners.

6 ONZE ROL EN AANPAK

In het participatietraject hebben partijen vier thema's benoemd waaraan de gemeente en maatschappelijke partners willen werken bij het realiseren van de woonzorgopgaven: 1. Inclusieve wijken 2. Passend dienstverlening 3. Passend woningaanbod 4. Samenwerking en verbinden. De verwachting is dat met deze vier thema's de grootste impact voor kwetsbare groepen bereikt wordt. Op basis van de opbrengst uit het participatietraject beschrijven in dit hoofdstuk per thema hoe de gemeente hieraan invulling wil geven.

6.1 Inclusieve wijken

Doelstelling

We zorgen dat onze wijken en kernen plek bieden aan iedereen en optimaal zijn ingericht om elkaar te ontmoeten en te ondersteunen. Op die manier telt iedereen mee en kan iedereen meedoen.

Speerpunten

- Inrichten van de woonomgeving naar de menselijke maat
- Een toekomstbestendig niveau aan bereikbare en toegankelijke voorzieningen per wijk
- Diversiteit: voor alle inwoners en doelgroepen is er ruimte in elke wijk
- Wederkerigheid: we stimuleren een goede balans tussen gebruiken en meehelpen.

1. Ruimte voor ontmoeting

Partijen geven prioriteit aan het realiseren van voldoende ontmoetingsruimte in wijken en buurten. In de openbare ruimte is voldoende zitgelegenheid en zijn er veilige looproutes. De kaders hiervoor heeft de gemeente vastgelegd in de Visie Buitenruimte, het Handboek Openbare Ruimte en in het Actieplan Inclusie 2022. Ervarensdeskundigen adviseren bij de inrichting van de openbare ruimte en signaleren knelpunten voor de toegankelijkheid. De gemeente betreft omwonenden bij aanpassingen in bijvoorbeeld het straatmeubilair. In het participatietraject hebbe partijen afgesproken dat zij de eigen ontmoetingsruimte openstellen voor de buurt. De gemeente brengt momenteel in kaart welke ontmoetingsplekken beschikbaar zijn. De bestaande ontmoetingsruimten in gemeentelijk vastgoed, wooncomplexen voor ouderen en woonzorglocaties worden geïnventariseerd. We bekijken wat corporaties, zorg- en welzijnsorganisaties nodig hebben om deze ontmoetingsruimten (beter) open te stellen en hoe de gemeente hierin kan faciliteren.

2. Leefbare wijken

Buurtbemiddeling draagt bij aan het vergroten van de leefbaarheid in wijken. De gemeente verleent hiervoor subsidie op basis van het regionale convenant buurtbemiddeling met de woningcorporaties en Versa Welzijn. Ook met de wijkplannen van Gooise Meren dragen we bij aan leefbare en sterke wijken. De wijkplannen geven een beeld van de opgaven in de wijken. Zij vormen voor gemeente, inwoners en lokale partijen een belangrijke basis voor de samenwerking in de wijk. Onze wijkadviseurs spelen een belangrijke rol in het ondersteunen van bewonersnetwerken in het bijdragen aan de leefbaarheid.

3. Sociale verbondenheid

Omzien naar elkaar en naar de buurt is het vertrekpunt voor leefbare en veilige buurten. Partijen hebben zich uitgesproken om eenzaamheid tegen te gaan en de inzet van vrijwilligerswerk te stimuleren. De gemeente draagt hieraan bij door te werken aan een toekomstbestendige ondersteuningsstructuur voor het vrijwilligerswerk. Daarnaast werkt de gemeente met partners en inwoners aan het tegengaan van eenzaamheid vanuit het lokale netwerk "Kom Erbij". Het tegengaan van eenzaamheid is onderdeel van het inclusiebeleid.

4. Maatschappelijke acceptatie van bijzondere doelgroepen

Partijen willen alle inwoners een plek geven waar zij zich thuis voelen en kunnen wonen op een manier zoals zij willen. Maatschappelijke acceptatie van bijzondere doelgroepen in de wijk is daarvoor essentieel. Partijen hebben afgesproken hierin samen op te trekken. De gemeente werkt met lokale partners, inwoners en ervaringsdeskundigen aan een "zachte landing in de wijk" voor mensen met een GGZ-achtergrond. Doel is

inwoners met en zonder GGZ-achtergrond prettig te laten samenleven in buurten. Vanuit Wonen heeft de gemeente hierin een verbindende rol richting woningcorporaties. De gemeente is verbonden aan de werkgroep dementievriendelijke gemeente Gooise Meren die zich inzet voor een genuanceerde beeldvorming en passende ondersteuning in de eigen buurt. Doel is dat mensen met dementie en hun mantelzorgers kunnen meedoen in de eigen buurt.

5. *Wijksteunpunten voor kwetsbare doelgroepen*

Vanuit het Integraal Zorg Akkoord (IZA) en vanuit het beleidsplan Bescherming en Opvang werkt de gemeente met partners aan laagdrempelige wijksteunpunten voor ontmoeting en ondersteuning voor mensen met een achtergrond in de GGZ, verslaving of dakloosheid. De steunpunten zijn gericht op persoonlijk en maatschappelijk herstel. Vanuit het regionaal herstelnetwerk zijn betrokken: Kwintes, GGZ Centraal, Leger des Heils, Jellinek en Stichting MEE. Vanuit het IZA ook het Zilveren Kruis.

6. *Informatie over meedoen en hulp in de buurt*

Partijen hebben afgesproken om samen te zorgen voor een sociale kaart voor wonen, zorg, welzijn en werk en inkomen. De gemeente heeft de taak om inwoners in staat te stellen om de weg te vinden bij vragen over meedoen of hulp. Onder regie van de gemeente is reeds de Informatiegids Wonen, Welzijn en Zorg Gooise Meren uitgebracht. De gids voorziet in een wegwijzer voor inwoners die niet digitaal vaardig zijn en wordt o.a. uitgereikt bij de informatieve huisbezoeken aan 80+'ers. Ook is de gids te vinden bij wijkcentra, huisartsen, bibliotheek en het gemeentehuis.

7. *Veilig mobiel*

Mobiliteit is meedoen. Het houdt inwoners sociaal actief en zelfredzaam. Partijen geven prioriteit aan het bevorderen van de veiligheid van scootmobielstallingen bij wooncomplexen. Vanuit de Wmo heeft de gemeente een zorgplicht voor het veilig stallen van beschikbaar gestelde scootmobielen. In 2022 heeft de gemeente hiervoor een financiële regeling vastgesteld t.b.v. bestaande seniorencomplexen en woonzorgcomplexen. Met het gezondheidsbeleid zetten we in op vitaal ouder. Een van de doelstellingen is dat ouderen veilig mobiel en in beweging blijven. De gemeente werkt hieraan vanuit een domeinoverstijgende aanpak, o.a. door het bevorderen van fietsveiligheid en het aanbieden van valpreventie.

6.2 Passende dienstverlening, zorg en begeleiding

Doelstelling

We helpen onze inwoners om zo lang mogelijk zelfstandig te kunnen blijven wonen, met hulp van hun sociale netwerk en waar nodig met ondersteuning, begeleiding en/of zorg op maat.

Speerpunten

- Signalering en preventie
- Visie van positieve gezondheid als basis
- Inzetten op zorg en ondersteuning thuis
- Eén huishouden, één plan, één regiehouder

1. *Signalering en preventie*

Sinds 1 januari 2021 hebben we de wettelijke taak om signalen van o.a. corporaties over huurachterstanden op te volgen en hulp bieden. Dit om te voorkomen dat huurders in de financiële problemen komen met uiteindelijk uithuiszetting als gevolg. De woningcorporaties en de gemeenten in de Regio Gooi en Vechtstreek werken samen volgens het 'Landelijk Convenant Vroegsignalering'. Hierin zijn de afspraken over gegevensuitwisseling en het opvolgen van signalen vastgelegd. Het team Schuldhulpverlening van onze uitvoeringsdienst heeft regie op de uitvoering van het convenant. Afspraken over vroegsignalering worden meegenomen in de prestatieafspraken met woningcorporaties.

In het regionaal Convenant Huisvesting Maatschappelijke Doelgroepen (2018) hebben corporaties, zorgaanbieders en gemeenten integraal afspraken gemaakt om huisuitzetting in een vroegtijdig stadium te voorkomen. Met de regeling "Huren onder voorwaarden" (HOV) worden (ex)huurders, die door slecht

huurderschap geen acceptabele kandidaten meer zijn, alsnog gehuisvest met verplichte ondersteuning en zorg. Veelal is sprake van meerdere problemen als wanbetaling, vervuiling of overlast. HOV wordt ingezet als een ontruimingsvonnis dreigt of als mensen geen huurcontract meer kunnen krijgen. Dit is het zogenaamde "tweede kans beleid". De inzet van HOV is tijdelijk en gericht op het verkrijgen van voldoende woonvaardigheden om zelfstandig te wonen. De werkwijze is in 2019 vastgelegd in het Handboek huisvesting maatschappelijke doelgroepen. De Regio voert hierop de regie. Lokaal sluiten we hierop aan.

2. Mantelzorg dichtbij huis

Doordat mensen langer thuis blijven wonen zullen mantelzorgers en verzorgden steeds vaker overwegen om in elkaars nabijheid te wonen. Bereikbaarheid en nabijheid zijn belangrijke voorwaarde om intensief mantelzorg te kunnen verlenen. De gemeente creëert hiervoor de randvoorwaarden. Dit doen we door het verlenen van een mantelzorgparkeervergunning, het verlenen van urgentie voor mantelzorgontvangers of mantelzorgverleners en door het faciliteren van mantelzorgwoningen.

We willen ervoor zorgen dat mantelzorgers zo min mogelijk worden belemmerd door regedruk. Bijvoorbeeld bij het realiseren van mantelzorgwoningen. We hebben in het Omgevingsrecht de ruimte om ervoor te kiezen om meer mogelijkheden voor mantelzorgwoningen op te nemen in bestemmingsplannen. Gezien de ruimte op veel percelen zijn er voldoende kansen om mantelzorgwoningen mogelijk te maken in Gooise Meren. De procedure voor de bouw van een mantelzorgwoning is al eenvoudig. Er is geen omgevingsvergunning nodig voor een mantelzorgwoning op eigen terrein. Wel zijn er regels. Snelheid in aanvraagprocedures is van belang om intensieve mantelzorg tijdig te faciliteren. We gaan de behoefte van mantelzorgvragers en mantelzorgverleners om in elkaars nabijheid te wonen beter in beeld brengen en onderzoeken hoe we hen hierin nog beter kunnen faciliteren.

6.3 Voldoende passend woningaanbod.

Doelstelling

We zetten in op een woningvoorraad die kwantitatief en kwalitatief is voorbereid op de toekomstige behoeften aan wonen en zorg en zorgen voor een goede spreiding daarvan over de verschillende kernen van de gemeente.

Speerpunten

- Toevoegen van nieuwe woningen
- Meer geclusterde woonvormen ontwikkelen
- Bestaande woningvoorraad beter benutten
- Grotere diversiteit in woonvormen
- Flexibeler bouwen

Vanuit de regierol van de gemeente werken we aan de bovengenoemde speerpunten langs drie actielijnen.

1. Toereikende sturingsinstrumenten voor meer grip op de woningbouwprogrammering en huisvesting.
2. Voldoende variatie en omvang in het (geclusterde) woningaanbod voor specifieke doelgroepen.
3. Beter benutten van de woningvoorraad door het geschikter maken en omvormen van woningen.

6.3.1 Toereikende sturingsinstrumenten

1. Actualiseren van Woonvisie naar volkshuisvestingsprogramma

We gaan met de Woonvisie scherper sturen op de vervulling van de lokale woningbehoefte, waaronder woonvormen met zorg. Ook sturen we scherper op een evenwichtige spreiding van huisvesting van groepen inwoners. Bij nieuwbouw sturen we op minimaal 30% sociale huur en 30-40% middelduur (huur tot 1000 euro en koop tot 355.000 euro) voor meer diversiteit en balans in wijken en het betaalbaar houden van (geclusterde) woningen voor lagere en middeninkomens. Vooruitlopend op de invoering van de Wet versterking regie volkshuisvesting, gaan we in 2023 de huidige Woonvisie actualiseren. Daarmee willen we alvast zoveel mogelijk aansluiten bij de nieuwe regelgeving. Deze Woonzorgvisie is integraal onderdeel van de nieuwe Woonvisie. In het ontwikkeltraject betrekken we zorgpartijen en het zorgkantoor. Uiteraard is de behoefte aan verschillende typen woningen een continue vraag waarover we in gesprek blijven.

2. Actualiseren van de prestatieafspraken met woningcorporaties

De prestatieafspraken met woningcorporaties zijn opgesplitst in kaderafspraken en productieafspraken. De kaderafspraken omvatten afspraken over betaalbaarheid, doorstroming, duurzaamheid, leefbaarheid en huisvesting van bijzondere doelgroepen en hebben een looptijd van vier jaar. Naast deze kaderafspraken worden per corporatie productieafspraken gemaakt. Deze worden jaarlijks gemonitord. Kaderafspraken en productieafspraken samen vormen de prestatieafspraken. In 2024 gaan we de kaderafspraken actualiseren. Naar aanleiding van de nieuwe wetgeving gaan we de prestatieafspraken met woningcorporaties verbreden naar zorgpartijen en het zorgkantoor. Op deze wijze zijn we nog beter in staat om de opgaven en domeinen aan elkaar te verbinden.

3. Actualiseren regionale huisvestingsverordening

In 2023 bereiden we in regioverband de nieuwe huisvestingsverordening voor die per 1 januari 2024 van kracht zal zijn. In de huisvestingsverordening kan de gemeente onder andere vastleggen in welke mate, en op welke manier, zij gebruik maakt van de mogelijkheden voor toewijzing van schaarse sociale huurwoningen aan doelgroepen. Met de inzet van het woonruimteverdelingssysteem zijn we in staat kwetsbare groepen op tijd passende woonruimte te bieden. En voorkomen we dat mensen te lang in dure (nood)opvang, of in een instelling zitten. Zo houden we de doorstroming in voorzieningen op gang en zijn we in staat om kwetsbare groepen in gelijke mate te helpen. De wachttijd voor de ene groep mag niet veel hoger worden dan voor de andere groepen. Om hier nog beter op te sturen gaan we de urgentieregeling voor de groep uitstromers uit zorginstellingen verbreden. In regioverband monitoren we de resultaten van de urgentieregeling voor specifieke doelgroepen. Daarnaast monitoren we de werking van de voorrangregeling voor 55+ en 65+ huishoudens. Met deze voorrangregeling komen de meeste senioren in een geschikte woning terecht. De labeling van geschikte woningen zorgt er voor dat de slagingskans voor senioren boven die van andere doelgroepen ligt: bijna 1 op de 3 woningen wordt toegewezen aan senioren.

4. Opstellen doelgroepenverordening

We stellen in 2023 een doelgroepenverordening om beter te kunnen sturen op de gewenste percentages woningbouwcategorieën, de instandhoudingstermijn van betaalbare woningen en de kwaliteit en samenstelling van de voorraad. Daarin zal worden meegenomen dat sociale huurwoningen een minimaal aantal vierkante meters en een nadere basiskwaliteit dienen te omvatten. Dit passen we ook toe op geclusterde woonvormen, met uitzondering van de 24-uurs zorgwoningen.

5. Ontwikkelen Gebiedsvisies Bussum-Zuid en Muiden Noord-West

De gemeente stelt momenteel gebiedsvisies op voor een evenwichtige doorontwikkeling van Bussum-Zuid en Muiden Noord-West. De plannen dragen bij aan het verbeteren van de leefbaarheid en meer differentiatie in de woningvoorraad door o.a. (vervangende) nieuwbouw, grootschalige renovatie, verdichting en verduurzaming. Daarmee zetten we een beweging in gang naar een meer gemengde buurt en een betere spreiding van maatschappelijke doelgroepen. Deze ontwikkelingen bieden ruimte om vroegtijdig met elkaar om tafel te gaan en af te stemmen op welke wijze woon-, zorg- en welzijnsconcepten kunnen worden geïntegreerd in de totale gebiedsopgave.

6. Ontwikkelen van een begrippenkader en afwegingskader voor woonzorginitiatieven

Een helder begrip over wat we verstaan onder verschillende typen woonvormen met zorg is een randvoorwaarde om goed te kunnen sturen op nieuwe woonzorginitiatieven. Helderheid over de begripsbepaling is noodzakelijk voor het opstellen van regels voor het Omgevingsplan. Om te zorgen voor eenduidigheid willen we een formeel begrippenkader laten vaststellen zodat we met alle betrokkenen (intern en extern) dezelfde taal spreken. We zoeken hiervoor afstemming met de Regio. In de bijlage is alvast een aanzet voor een begrippenkader opgenomen. We hoeven gelukkig niet het wiel zelf uit te vinden. Landelijk werkt het ministerie van VWS aan een handreiking met ontwerpvereisten voor verschillende woonzorgvormen. (o.a. minimale vierkante meters). We wachten dit af en zullen hierop aansluiten.

Naast het begrippenkader heeft de gemeente een afwegingskader nodig om de wenselijkheid van initiatieven te beoordelen. De onderstaande criteria kunnen daarin bijvoorbeeld een plek krijgen.

Mogelijke afwegingscriteria voor woonzorginitiatieven

- ✓ De bereidheid van initiatiefnemers tot lokale samenwerking voor een sterke sociale basis in de buurt.
- ✓ De realisatie van voldoende draagvlak en garantie van professionele zorg
- ✓ De toegankelijkheid van woonzorginitiatieven voor inwoners die zijn aangewezen op sociale huur
- ✓ De garantie van een minimale exploitatieduur van bijvoorbeeld 25 jaar, ook wat betreft sociale en middeldure huur
- ✓ De aansluiting bij de geraamde lokale zorgbehoefte in de kernen van Gooise Meren
- ✓ Als het gaat om een regionale functie: de afstemming met regiogemeenten en het zorgkantoor
- ✓ De bereikbaarheid van basisvoorzieningen vanaf de beoogde locatie (bv. binnen de 500 meter –cirkel).
- ✓ De beschikbaarheid van te realiseren ontmoetingsruimte voor de buurt
- ✓ De invulling van de gewenste kleinschaligheid.

We stemmen met de Regio af of we hierin gezamenlijk kunnen optrekken zodat initiatieven bij voorkeur in de gehele regio op dezelfde wijze worden afgewogen. Dit gebeurt al voor de ontwikkeling van een kader voor kleinschalig beschermd (intramuraal) wonen. Het afwegingskader en het begrippenkader bieden onze uitvoeringsorganisatie duidelijke spelregels bij o.a. de omgevingstafel maar ook bij herbestemming van grond, gemeentelijk vastgoed en vergunningverlening. Met heldere kaders stellen we ontwikkelende partijen op de woningmarkt in staat te anticiperen op de gewenste woonzorgvormen.

6.3.2 Voldoende variatie en omvang in het (geclusterde) woningaanbod

1. *Versnelling nieuwbouw van zelfstandige geclusterde woningen voor senioren*

Volgens de raming van de woonzorganalyse moeten in Gooise Meren jaarlijks ongeveer 100 geclusterde zelfstandige woningen worden toevoegen om in de behoefte te voorzien. Een belangrijk deel moet worden gerealiseerd door bij te bouwen. Hoe gaan we zorgen voor de noodzakelijke versnelling? Wat is er bijvoorbeeld nodig om kansen voor inbreiding bij bestaande woonzorgcentra en wooncomplexen beter te benutten? We verkennen deze vragen en stellen op basis daarvan een actieplan op. In aansluiting op het landelijk beleid staat vóórop dat bij de bouw van geclusterde woonvormen geldt dat 30% wordt gebouwd in de categorie sociale huur en 30-40% in de categorie middeldure huur en betaalbare koop (tot 355.000 euro).

2. *Geclusterde woonvormen voor mensen met een GGZ-achtergrond*

In het kader van het regionale programma Bescherming en Opvang hebben we afspraken gemaakt over het aantal te realiseren (geclusterde) woningen bij voorkeur in de directe nabijheid van een wijksteunpunt voor deze doelgroep. Momenteel inventariseren we met woningcorporaties kansrijke locaties, waarbij het gaat om huurwoningen in de goedkoopste categorie. We kijken met een brede blik naar mogelijkheden voor inbreiding, omvorming, optopping en nieuwbouw.

3. *Woningen voor tijdelijke huisvesting met begeleiding "In Between Places Plus"*

In de regio is bestuurlijk afgesproken dat gemeenten met woningcorporaties gezamenlijk ca. 30 woonplekken voor tijdelijke huisvesting met begeleiding realiseren. De gemeente zet zich actief in om hiervoor in Gooise Meren 10-30 woonplekken te realiseren. De combinatie van tijdelijkheid en begeleidingsbehoefte is nieuw en onontgonnen terrein. Het vinden van een locatie en beschikbaar vastgoed heeft hoge prioriteit. We streven naar een diversiteit in het aanbod: bijvoorbeeld een combinatie van één- of tweekamerwoningen met gemeenschappelijke ruimten en zelfstandige woningen. Zo zijn we in staat om maatwerk te bieden en zorgen we voor snelle beschikbaarheid van woonplekken. Met het oog op de beperkte beschikbaarheid van locaties, het draagvlak in de wijk en de inzet op kleinschaligheid zoeken we naar locaties met mogelijkheden voor ca. 10 wooneenheden, bij voorkeur op bereikbare locaties.

4. *Woonplekken voor wijkongeschikten*

Gemeenten hebben regionaal behoefte aan een tweede woonvoorziening met 6-8 plekken op een locatie waar overlast niet tot problemen leidt. In de Regio is afgesproken dat we momenteel zoeken naar kansrijke locaties voor een tweede Keerpunt Zuid. De Regio voert hierop regie. Met een lokale werkgroep dragen we hieraan bij.

5. *Meer particuliere initiatieven voor woonvormen met zorg*

Partijen hebben in het participatietraject afgesproken om particuliere initiatiefnemers voor wonen met zorg goed te faciliteren. De gemeente staat open voor nieuwe woonvarianties tussen thuis en het verpleeghuis. Particuliere initiatieven dragen bij aan meer diversiteit in het woningaanbod en een inclusieve samenleving

waar mensen van verschillende achtergronden zich thuis voelen op een plek die bij hen past. Particuliere initiatiefnemers zoals ouders investeren veelal vrijwillig veel tijd in de initiatieven. De gemeente wil oog houden voor het informele karakter van deze initiatieven waarmee een particulier initiatief zich onderscheidt van een wooninitiatief van een (zorg)onderneming.

Initiatiefnemers moeten binnen onze gemeente verschillende routes doorlopen om het initiatief van de grond te krijgen. Enerzijds kloppen zij aan voor het toekennen van vergunningen en verzoeken om bestemmingsplanwijzigingen. Anderzijds doen zij een beroep op het toekennen van zorg en begeleiding vanuit jeugdzorg of Wmo. We gaan onderzoeken hoe we hen beter in positie kunnen brengen op de lokale vastgoedmarkt. We gaan in gesprek met initiatiefnemers over hoe we processen kunnen versnellen en vergemakkelijken en hoe we kunnen ondersteunen in het matchen van vraag en aanbod. Daarbij zoeken we afstemming met de Regio. In de Regionale Woonvisie is afgesproken dat de Regio kaders wil bieden en één regionaal aanspreekpunt voor initiatiefnemers om hen sneller op weg te helpen.

6. Gemixte woonvormen met wederkerigheidsafspraken

Gemixte woonvormen dragen bij aan onderlinge betrokkenheid en zelfredzaamheid van inwoners. Partijen hebben in de Woonvisie afgesproken om hier ruimte voor te maken. De gemeente zet zich in voor het project Kamers met Aandacht. In dit project wonen kwetsbare jongeren tussen de 16 en 23 jaar bij een verhuurder in, met ambulante begeleiding en informele steun van huisgenoten of betrokken bureaus. Kamers met Aandacht biedt een tussenfase voor jongeren die uitstromen uit jeugdzorg en baat hebben bij meer zelfstandigheid. In Gooise Meren staan we open voor nieuwe initiatieven om hiervoor kamers te creëren. We werken mee aan publieksvoorlichting en kijken naar mogelijkheden bij het vrijkomen van vastgoed.

Partijen hebben in het participatietraject afgesproken te willen onderzoeken of enkele woningen verhuurd kunnen worden aan jongeren op basis van wederkerigheidsafspraken (zij krijgen bijvoorbeeld korting op de huur in ruil voor ureninzet in de ontmoetingsruimten) en hoe dit aansluit bij de toewijzingsregels van de huisvestingsverordening. De gemeente gaat met partijen na hoe dit opgepakt kan worden.

In de regioverband is onder regie van woningcorporatie De Alliantie gestart met het creëren van kansen voor ca. 25 combinatiewoningen die worden bewoond door 50 individuele 1-persoonshuishoudens met ieder een eigen huurcontract. In de pilot onderzoeken we of een vorm van mantelzorg te realiseren is waarbij de inwonende bewoner ondersteuning biedt. De gemeente wil actief bijdragen door een deel van de combinatiewoningen binnen Gooise Meren mogelijk te maken. De pilot is gestart in 2022 en heeft een doorlooptijd van 2,5 jaar.

6.3.3 Beter benutten van de woningvoorraad

1. Verkenning collectieve woningaanpassing vanuit de Wmo.

Partijen hebben in het participatietraject afgesproken te verkennen hoe vanuit de Wmo aangepaste woningen beschikbaar gehouden kunnen worden voor de doelgroep. De gemeente heeft samen met corporaties een verkenning uitgevoerd naar het nut van een regeling om dit mogelijk te maken. De uitkomst is dat een aanvullende regeling geen toegevoegde waarde heeft voor het doelmatig toewijzen van aangepaste woningen aan de doelgroep. Ook zonder regeling worden woningen in eerste instantie met voorrang toegewezen aan de beoogde doelgroep.

2. Wooncoach voor senioren

De wooncoach heeft een belangrijke rol in het realiseren van passende huisvesting voor ouderen. Met de inzet van een wooncoach wordt voorzien in de informatiebehoefte bij senioren over de mogelijkheden om in een geschikte woning te wonen, het beschikbare aanbod en mogelijkheden om in de eigen buurt of wijk te blijven wonen. Het werk van de wooncoach is inmiddels geïmplementeerd in de werkprocessen van de corporaties en heeft geleid tot een effectieve samenwerking van wooncoaches bij de diverse corporaties en gemeentelijke partners.

3. Omvorming van wooncomplexen naar geclusterde woningen

Partijen hebben in het participatietraject afgesproken dat zij in kaart brengen welke wooncomplexen kansen bieden voor omvorming tot geclusterde woonvormen. De opgave om jaarlijks ongeveer 100 geclusterde woningen toe te voegen kunnen we niet alleen door nieuwbouw realiseren. Daarom hebben partijen prioriteit gegeven in het oppakken van deze afspraak. Corporaties maken hiervoor waar mogelijk gebruik van de

rijkssubsidieregeling voor het toevoegen van gezamenlijke ontmoetingsruimten. De gemeente maakt met corporaties nadere afspraken over de invulling van deze verkenning en stuurt op de totstandkoming van de omvorming van wooncomplexen. De afspraken geven we een plek in de prestatieafspraken met de woningcorporaties.

4. Stimulerings- en bewustwordingsprogramma voor senioren

Afgesproken is dat partijen een stimulerings- en bewustwordingsprogramma opzetten voor senioren. Doel is het levensloopbestendig maken van de huidige (koop)woning of het stimuleren van verhuizing naar een geschikte woning. We vinden het belangrijk dat ouderen zelf op tijd nadenken over de vraag hoe ze straks willen wonen, op het moment dat zij nog vitaal en voldoende zelfredzaam zijn. Dit is niet alleen voor hen zelf belangrijk maar ook voor mantelzorgers van wie zij afhankelijk worden. De gemeente voert de regie op dit programma. Dit doen we in samenspraak en samenwerking met het Sociaal Domein en vrijwilligers- en seniorenorganisaties. Op basis van de Gezondheidsmonitor weten we in welke wijken volwassenen en ouderen meer dan gemiddeld chronische aandoeningen hebben en (ernstige) beperkingen vanwege problemen met de gezondheid ervaren. Op basis van de woonzorganalyse weten we in welke wijken de meeste ouderen in ongeschikte woningen wonen en welke woningen zonder grote ingrepen geschikter te maken zijn. Door deze informatie te combineren zijn we in staat om gericht te werken aan bewustwording onder ouderen.

5. Stimuleren van technologische middelen (domotica) om langer thuis te wonen

In het participatietraject hebben partijen afgesproken met elkaar te onderzoeken hoe we meer gebruik kunnen maken van domotica voor zorg en ondersteuning thuis. Digitale technologieën bieden enorme kansen om drempels weg te nemen. Zij kunnen helpen ouderen en mensen met beperkingen hun zelfstandigheid te behouden en hun kwaliteit van leven te bevorderen. Partners hebben in de visie aangegeven dat zij beter in kaart willen brengen wat er al op dit gebied gebeurt en waar behoefte aan is. In het regionale Zorg Innovatie Huis bieden zorgaanbieders al een plek waar zowel ouderen en hun naasten als zorgmedewerkers laagdrempelig kunnen ervaren hoe 'slimme' zorg werkt en welke verrassende toepassingen er zijn. Daarnaast is het Zorg Innovatie Huis een plek voor scholing, workshops en kennisdeling. We brengen dit vraagstuk in bij de Regio en kijken of en hoe we hierin samen kunnen optrekken met de regiogemeenten.

6. Verkenning naar de kansen voor het werken met "Cirkels van bereikbaarheid"

Partijen hebben afgesproken om samen te verkennen of het werken met "Cirkels van bereikbaarheid" in de kernen van Gooise Meren meerwaarde heeft. Bij Cirkels van bereikbaarheid gaat het om een gebied met een straal van ongeveer 500 meter waarbinnen voldoende voorzieningen beschikbaar zijn (winkels, zorg, welzijn, openbaar vervoer). Binnen deze cirkels kan bij nieuwbouw het accent worden gelegd op nulredenwoningen en geclusterde woonvormen en bij bestaande bouw op het oplussen van de voorraad. Ook is er bijvoorbeeld aandacht voor veilige voetgangersroutes die belangrijke voorzieningen met elkaar verbinden met duidelijke bewegwijzering, voldoende verlichting en rustpunten. Doel is mensen meer perspectief te bieden op een prettig leven door hen in staat te stellen makkelijker thuis te blijven wonen met een zorgbehoefte. Tegelijkertijd is het voor de veerkracht van buurten van belang om binnen dergelijke cirkels voor een goede mix te zorgen van zorgbehoevende en (nog) vitale mensen. Samen met partners brengen we alle aspecten in beeld en bepalen we of we voldoende kansen zien om dit concept verder te ontwikkelen. Als gemeente nemen we hierin het voortouw.

6.4 Samenwerking en Verbinden

Doelstelling

Samen met onze inwoners zijn wij verantwoordelijk voor het zo lang mogelijk zelfstandig wonen. Dit vraagt om een goede onderlinge samenwerking en ruimte voor inbreng van inwoners. Wij zetten inwoners zo veel mogelijk zelf aan het roer voor hun behoefte aan wonen, welzijn en zorg.

Speerpunten

- Domein-overstijgend samenwerken in een programmatische aanpak
- Werken aan een tempoversnelling en deregulering
- Betrokkenheid en participatie van beoogde bewoners en omwonenden

6.4.1 De rol van de gemeente

De intentie van de Woonzorgvisie is om meer samenhang te realiseren. De gemeente heeft hierin een verbindende, aanjagende en faciliterende rol. Bij het vormgeven van de samenwerking voor wonen en zorg zoeken we naar een vorm die goed aansluit op bestaande samenwerkingsverbanden. Die bovendien een structurele aanpak waarborgt en ons in staat stelt om invulling te geven aan gedeeld eigenaarschap. We willen zorgen voor een duidelijke rolverdeling en helderheid over verantwoordelijkheden en eigenaarschap op de verschillende thema's.

1. Samenhang aanbrengen in bestaande samenwerkingsverbanden voor zorg en ondersteuning

In Gooise Meren organiseren we de samenwerking zoveel mogelijk dicht bij onze inwoners op het niveau van wijken en kernen. Zo zijn we in staat om goed aan te sluiten bij de vraagstukken van de wijk. We werken binnen Gooise Meren al in veel verschillende netwerken samen. Voorbeelden daarvan zijn het Netwerk armoede, GGZ-netwerk, netwerk Een tegen Eenzaamheid etc. Veelal is de samenwerking ingestoken vanuit een specifieke doelstelling waarbij domein overstijgende samenwerking gewenst is. De gemeente gaat alle netwerken inventariseren om samenhang aan te brengen en tot een efficiëntere en effectieve organisatievorm te komen. De leefbaarheid in wijken krijgt daarbij nadrukkelijk aandacht.

2. Opzetten aanjaagteam Wonen en Zorg

We vormen een aanjaagteam met interne collega's en externe partners voor het uitvoeren van de acties die volgen uit de Woonzorgvisie. In het team zitten bij voorkeur vertegenwoordigers van de gemeentelijke teams Sociaal Domein en Wonen, woningcorporaties, zorgaanbieders, MEE, Versa Welzijn en inwoners (bv. ouderinitiatieven, seniorenraad, ervaringsdeskundigen). Daarnaast zien we een duidelijke ambassadeursrol weggelegd voor het team om afspraken en maatregelen op de agenda te krijgen bij alle betrokken partijen. Het aanjaagteam kan kansen en knelpunten signaleren en beleggen en bestuurlijk agenderen en adresseren. De regie op de totstandkoming van het aanjaagteam ligt bij Wonen.

3. Bestuurlijke borging

Voor het aanjaagteam organiseren we de nodige bestuurlijke en organisatorische trekkracht bij de partners. Bestuurlijke borging is nodig om te zorgen voor mede-eigenaarschap, daadkracht en snelheid. We zoeken hiervoor naar een slimme koppeling met bestaande bestuurlijke structuren en netwerken. De voorzittersrol kan rouleren om te zorgen voor een gedeeld eigenaarschap en betrokkenheid. De stuurgroep bewaakt de voortgang op de uitvoering en stuurt zo nodig bij.

4. Inspiratiebijeenkomsten Wonen en Zorg Gooise Meren

We willen de resultaten die we behalen bij de uitvoering van de Woonzorgvisie zichtbaar maken voor alle betrokken organisaties en professionals. Zo houden we de energie erin. We stellen voor om jaarlijks een inspiratiebijeenkomst te organiseren en dit te beleggen bij het aanjaagteam.

BIJLAGE 1. ACTIEPLAN WOONZORGVISIE

Dit betreft het actieplan waarmee de gemeente haar rol invult voor de realisatie van de ambities uit de Woonzorgvisie.

Financiële dekking van het actieplan

Voor de uitvoering van de Woonzorgvisie is in 2023 in de begroting 150.000 euro gereserveerd. In het CUP is rekening gehouden met de financiële consequenties en is vanaf 2024 tot 2026 jaarlijks 65.000 euro opgenomen voor de uitvoering van de Woonzorgvisie. Tevens vindt afstemming plaats met de betrokken samenwerkingspartners over mogelijke (co-)financiering.

Actielijn 1: Toereikende sturingsinstrumenten voor meer grip op de woningbouwprogrammering

	Actie	Status	Prioriteit	Planning	Regie	Partners
1	We actualiseren de Woonvisie tot volkshuisvestingsprogramma	In uitvoering	Verplicht om aan de veranderende regels te voldoen	2023	Wonen	Woningcorporaties Inwoners Zorgaanbieders Welzijn Projectontwikkelaars
2	We actualiseren in regioverband de Huisvestingsverordening	In uitvoering	Verplicht (loopt af in 2023)	2023	Wonen	Regio Woningcorporaties
3	We ontwikkelen een Doelgroepenverordening	In uitvoering	Noodzakelijk voor sturing op de voorraad en instandhouding	2023	Wonen	Woningcorporaties
4	We actualiseren de kaderafspraken inclusief prestatieafspraken	Nieuw	Verplicht, kaderafspraken lopen af in 2025	2024	Wonen	Woningcorporaties Zorgaanbieders Huurdersbelangenorganisaties
5	We ontwikkelen een begrippenkader en afwegingskader voor het beoordelen van nieuwe woonzorginitiatieven	Nieuw	Noodzakelijk om woonzorginitiatieven te kunnen beoordelen op wenselijkheid	2023	Wonen	Initiatiefnemers Zorgaanbieders Woonzorg-ondernemers Cliëntenorganisaties
6	We ontwikkelen een richtlijn Toegankelijk Bouwen met woningcorporaties en projectontwikkelaars	Nieuw	Noodzakelijk om te sturen op de toegankelijkheid van woningen	2024-2025	Sociaal Domein (Inclusieprogramma)	Woningcorporaties Projectontwikkelaars Cliëntenorganisaties Woonadviescommissie

Actielijn 2: Voldoende omvang en diversiteit in het (geclusterde) woningaanbod

	Actie	Status	Prioriteit	Planning	Regie	Partners
1	We verkennen de kansen voor versnelling van de bouw van jaarlijks ca. 100 nieuwe zelfstandig geclusterde woningen en stellen een actieplan op.	Nieuw	Noodzakelijk om de vraag op te vangen	2024	Wonen	Woningcorporaties projectontwikkelaars
2	Bij nieuwbouw maken we in alle gevallen afspraken over het vereiste minimum van 30% sociale huur en 30% middeldure huur en betaalbare koop.	In uitvoering	Voorgenomen wettelijke plicht	Continu	Wonen	Projectontwikkelaars

3	We realiseren 10-30 woonplekken voor tijdelijke huisvesting t.b.v. "In Between Places Plus"	In uitvoering	bestuurlijke afspraak B&O	2023	Wonen	Woningcorporaties Regiogemeenten
4	Voor het huisvesten van mensen met een GGZ- achtergrond verkennen we met woningcorporaties kansrijke locaties voor (goedkope) huurwoningen in de buurt van wijksteunpunten.	In uitvoering	Bestuurlijke afspraak B&O	2023 en verder	Wonen	Woningcorporaties Zorgaanbieders
5	We onderzoeken de kansrijke locaties binnen onze gemeente voor huisvesting van wijkongeschikten.	In uitvoering	Bestuurlijke afspraak B&O	2023	Wonen	Woningcorporaties Zorgaanbieders
6	We ontwikkelen met partijen meer pilots om te experimenteren met gemixte woonvormen waarin dragende en vragende inwoners samenwonen.	Nieuw	Wenselijk	2024-2025	Wonen	Woningcorporaties Zorgaanbieders
7	We onderzoeken of we particuliere initiatiefnemers beter kunnen faciliteren bij het realiseren van woonvormen met zorg	Nieuw	Wenselijk	2024-2025	Wonen	(Ouder)initiatiefnemers Woningcorporaties

Actielijn 3

Beter benutten van de woningvoorraad (geschikt maken en omvormen van woningen) en bereikbare voorzieningen.

	Actie	Status	Noodzaak	Planning	Regie	Partners
1	Met corporaties maken we afspraken over het inventariseren van kansrijke locaties voor omvorming van wooncomplexen naar geclusterde woningen.	In uitvoering	Belegd in Prestatieafspraken?	2023; 2024	Wonen	Woningcorporaties
2	We zetten een stimulerings- en bewustwordingsprogramma op om senioren in beweging te krijgen naar (levensloop)geschikt wonen.	Nieuw	Noodzakelijk om senioren in beweging te krijgen	2023; 2024	Sociaal Domein en Wonen	Welzijnsorganisatie Woningcorporatie (eerstelijns)zorgaanbieders
3	We zoeken samenwerking met de Regio voor het stimuleren van technologie in de thuissituatie tbv langer zelfstandig thuis wonen.	Nieuw	Wenselijk	2024; 2025	Bij voorkeur beleggen in de Regio	Regiogemeenten Zorgaanbieders Woningcorporaties Aanbieders van woonzorg-technologie
4	We verkennen samen met partners van wonen, welzijn en zorg de toegevoegde waarde en haalbaarheid van het werken met 'Cirkels van bereikbaarheid'	Nieuw	Wenselijk	2024; 2025	Sociaal Domein en Wonen	Zorgaanbieders Woningcorporaties Vertegenwoordigers van (groepen) inwoners Welzijn Eerstelijnszorg
5	We inventariseren de beschikbaarheid van ontmoetingsruimten in wijken, waaronder ontmoetingsruimte in complexen van corporaties en maken afspraken over het	In uitvoering	Afgesproken in begroting 2023	2023	Sociaal Domein	Zorgaanbieders Versa Welzijn Woningcorporaties

	open stellen van ontmoetingsruimte voor de buurt					
6	We brengen de behoefte van mantelzorgvragers en mantelzorgverleners om in elkaars nabijheid te wonen in beeld en onderzoeken hoe we hen hierin nog beter kunnen faciliteren.	Nieuw	Wenselijk	2024 2025	Wonen en Sociaal Domein	Zorgaanbieders Mantelzorgers Zorgvragers

Actielijn 4 Samenwerken en verbinding

	Actie	Status	Prioriteit	Planning	Regie	Partners
1	We brengen samenhang aan in de bestaande samenwerkingsverbanden voor zorg en ondersteuning binnen Gooise Meren. Hierbij hebben nadrukkelijk aandacht voor wijkgerichte samenwerking rondom de leefbaarheid in de wijk.	Nieuw	Speerpunt in het CUP	2023	Sociaal Domein	Woningcorporaties Thuiszorgaanbieders Versa Welzijn MEE Eerstelijnszorg Wijkagent/BOA Maatschappelijke opvang
2	We zetten een aanjaagteam op om uitvoering te geven aan de Woonzorgvisie, inclusief het organiseren van bestuurlijke borging en het jaarlijks organiseren van een inspiratiebijeenkomst.	Nieuw	Noodzakelijk voor het creëren van capaciteit en eigenaarschap	2023	Wonen	Woningcorporatie Zorgaanbieders Welzijn Inwoners

BIJLAGE 2. BEGRIPPENLIJST

Ambulantisering van de zorg

De ambulantisering van de zorg is het proces van afbouw van intramurale zorgplekken en de opbouw van de ambulante zorg (behandeling, begeleiding en ondersteuning), in het bijzonder voor ouderen en mensen met psychische problematiek (GGZ).

Huren onder voorwaarden (HOV)

Met de regeling "Huren onder voorwaarden" (HOV) worden (ex)huurders, die door slecht huurschap geen acceptabele kandidaten meer zijn, alsnog gehuisvest met verplichte ondersteuning en zorg.

Beschermd wonen

Bij beschermd wonen gaat het om het bieden van onderdak en begeleiding aan personen met een psychische aandoening. Het gaat om personen bij wie op participatie gerichte ondersteuning vanuit een beschermende woonomgeving centraal staat. Voor het bieden van beschermd wonen kan aanleiding bestaan indien iemand er vanwege psychische problematiek niet in slaagt om zelfstandig te wonen zonder de directe nabijheid van 24 uur per dag toezicht of ondersteuning.

Beschut wonen

Tot het 'beschut wonen' worden gerekend geclusterde woonvormen ten behoeve van personen met een ZZP-indicatie 1-4.

Verzorgd wonen

Woningen waarin zorg op afroep beschikbaar is.

Geschikt wonen

Tot het 'geschikt wonen' behoren zelfstandige woningen, waarvan diverse kenmerken maken dat ze meer geschikt zijn voor ouderen en mensen met beperkingen dan gebruikelijke woningen. Bijvoorbeeld een geclusterde woning of een nultredenwoning.

Geclusterde woningen

Woningen die deel uitmaken van een complex of een groep van woningen, speciaal bestemd voor ouderen. Hiertoe behoren o.a. woon-zorgcomplexen, aanleunwoningen en serviceflats. Zij beschikken over een gezamenlijke ontmoetingsruimte en liggen bij voorkeur in de nabijheid van voorzieningen (Cirkels van Nabijheid).

Gespikkeld wonen

Een groep woningen bij elkaar in de buurt en in de nabijheid van zorg en ondersteuning of een steunpunt.

Nultredenwoning

Een woning is een nultredenwoning als de woonkamer van de woning of de woonruimte vanaf de straat te bereiken is zonder traplopen (externe toegankelijkheid) én vanuit de woonkamer de keuken, het toilet, de badkamer en ten minste 1 slaapkamer zonder traplopen te bereiken zijn (intern toe- en doorgankelijk).

Zorgwoning

Een of zelfstandig gedeelte van een gebouw dat bedoeld is voor de huisvesting van personen die niet zelfstandig kunnen wonen en die geestelijke en of lichamelijke verzorging behoeven verzorging kan voortdurend of nagenoeg voortdurend plaatsvinden en in het gebouw kan afzonderlijke ruimte ten behoeve van de verzorging aanwezig zijn (VNG).

Levensloopgeschikte woning

Dit is een nultredenwoning die zonder kostbare ingrepen geschikt is of geschikt te maken voor rollator- of rolstoelgebruikers. Deze woningen zijn geschikt voor ouderen en zodanig geschikt dat hierin zorg thuis in de zin van de Wet langdurige zorg geleverd kan worden.

Mantelzorgwoning

Van een mantelzorgwoning spreken we als een zorgvrager bij de mantelzorger gaat wonen of andersom en hiervoor een aanbouw of bijgebouw bij de woning van de mantelzorger geschikt wordt gemaakt, een tijdelijke mantelzorgunit aan de woning wordt gekoppeld, dan wel een aparte woning of woonunit op het erf van de mantelzorger wordt gerealiseerd

Domotica

Domotica is een verzamelnaam voor slimme apparaten die ervoor zorgen dat mensen veilig, onafhankelijker en comfortabeler kunnen wonen. Denk aan automatische verlichting, bewegingssensoren, valdetectie en alarmering of medicijnherinnering.

Prestatieafspraken

Afspraken tussen gemeenten, woningcorporaties en huurdersorganisaties over het woonbeleid in een gemeente of regio.

Scheiden wonen en zorg

De situatie waarin wonen en zorg apart gefinancierd worden. De cliënt betaalt zelf voor het wonen via huur of koop. De zorg wordt apart gefinancierd via de Zorgverzekeringswet, Wmo, Wlz en eventueel via eigen middelen. De gedachte achter het scheiden van wonen en zorg is dat bewoners van intramurale zorglocaties hierdoor meer keuzevrijheid krijgen en de diversiteit in wonen wordt vergroot.

Verpleegzorgplekken

Verpleegzorgplekken zijn woningen die geschikt zijn om verpleegzorg thuis aan te bieden voor senioren met een indicatie voor 24-uurszorg uit de Wet langdurige zorg (Wlz). Dit is ter vervanging van het bijbouwen van nieuwe verpleeghuisplaatsen.

Volledig Pakket Thuis (VPT)

Het VPT is een alternatief voor de zorg met verblijf in een instelling. Het is bedoeld om scheiden van wonen en zorg te stimuleren en de diversiteit in woonvormen, en daarmee de keuzemogelijkheden voor cliënten, te vergroten. Met een VPT levert 1 zorgaanbieder alle zorg.

Modulair pakket Thuis (MPT)

Met een modulair pakket thuis (MPT) ontvangt de zorgvrager (modules van) de zorg vanuit de Wet langdurige zorg (Wlz) thuis. De zorg kan door verschillende zorgaanbieders worden geleverd.